

ОПШТИНА ЛАПОВО

**СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА
НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ ЛАПОВО
СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ
ЗА ПЕРИОД ОД 2025. ДО 2030. ГОДИНЕ**

Новембар, 2024. године

**СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ТЕРИТОРИЈИ
ОПШТИНЕ ЛАПОВО СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ ЗА ПЕРИОД ОД
2025. ДО 2030. ГОДИНЕ**

НАРУЧИЛАЦ

ОПШТИНА ЛАПОВО
ОПШТИНСКА УПРАВА ЛАПОВО

НАЗИВ ПРОЈЕКТА

**СТРАТЕГИЈА БЕЗБЕДНОСТИ
САОБРАЋАЈА НА ТЕРИТОРИЈИ
ОПШТИНЕ ЛАПОВО
СА АКЦИОНИМ ПЛАНОМ
ЗА ПЕРИОД ОД 2025. ДО 2030. ГОДИНЕ**

ИЗВРШИЛАЦ

**МАРКО МАСЛАЋ ПР
ИНЖЕЊЕРСКЕ ДЕЛАТНОСТИ И
ТЕХНИЧКО САВЕТОВАЊЕ ВЕЛИКА
ПЛАНА**

САРАДНИЦИ НА
ПРОЈЕКТУ

**Бобан Миличић - Председник општине
Лапово
Марко Рајић – координатор за безбедност
саобраћаја општине Лапово**

ДАТУМ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
ПРОЈЕКТА

НОВЕМБАР, 2024. ГОДИНЕ

*Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године*

САДРЖАЈ:

РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ ЛАПОВО	5
ПРЕДГОВОР	6
1. УВОД	7
<i>Подаци о саобраћајној инфраструктури</i>	<i>9</i>
2. БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА – ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ	11
<i>Међународни оквир за доношење стратегије</i>	<i>11</i>
<i>Национални оквир за доношење стратегије</i>	<i>15</i>
<i>Локални оквир за доношење стратегије</i>	<i>28</i>
Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима на територији општине Лапово	33
<i>Анализа стратегије безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2019. – 2024. године</i>	<i>35</i>
<i>Финансирање безбедности саобраћаја у општини Лапово</i>	<i>36</i>
<i>Трошкови саобраћајних незгода</i>	<i>39</i>
3. АНАЛИЗА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА	41
<i>Јавни пондерисани ризик страдања</i>	<i>42</i>
<i>Број саобраћајних незгода и последица</i>	<i>43</i>
<i>Учешће категорија возила у саобраћајним незгодама</i>	<i>45</i>
<i>Својства настрадалих лица у саобраћајним незгодама</i>	<i>46</i>
<i>Временска расподела саобраћајних незгода</i>	<i>47</i>
<i>Просторна расподела саобраћајних незгода</i>	<i>50</i>
<i>Безбедност саобраћаја по категоријама возила и својствима учесника</i>	<i>52</i>
Безбедност путничких аутомобила у саобраћају	52
Безбедност теретних возила у саобраћају	53
Безбедност тракториста у саобраћају	53
Безбедност пешака у саобраћају	54
<i>Анализа индикатора безбедности саобраћаја</i>	<i>55</i>
4. ЖЕЉЕНО СТАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА	60
<i>Најважнији принципи рада у безбедности саобраћаја</i>	<i>63</i>
5. КЉУЧНЕ ОБЛАСТИ РАДА – ПЕТ СТУБОВА ДЕЛОВАЊА	65
<i>Систем управљања безбедношћу саобраћаја</i>	<i>65</i>
<i>Безбедни путеви</i>	<i>66</i>
<i>Безбедна возила</i>	<i>67</i>

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

<i>Безбедни учесници у саобраћају</i>	<i>68</i>
<i>Деловање након саобраћајне незгоде</i>	<i>69</i>
6. НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋЈА У ОПШТИНИ ЛАПОВО.....	74
7. ИЗВЕШТАВАЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА	77
ЛИТЕРАТУРА	78

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ ЛАПОВО

Поштовани суграђани,

Општина Лапово је почетком 2019. године донела прву Стратегију безбедности саобраћаја на путевима општине Лапово за период од 2019. до 2024. године и тиме заузела место међу рећким општинама у Републици Србији које су препознале значај стратешког управљања у безбедношћу саобраћаја.

У наведеном периоду, реализован је низ инфраструктурних пројеката на територији општине, који за циљ имају повећање укупне безбедности свих учесника у саобраћају. Међу њима су најзначајнији путни правци који општину Лапово повезују са суседним општинама: Бањочином, Рачом и Свилајнцом. Пошћуно је реконструисан државни пут IIА реда бр. 158 (Карађорђева улица). У наредном периоду инфраструктурни пројекти ће бити усмерени ка изградњи државног пута I реда Вожд Карађорђе и саобраћајници Лапово – Крајјевац.

Непосредно пре исшека важења наведене Стратегије, а како би се одржао континуитет, Општина Лапово је приступила изради групе по регу Стратегије безбедности саобраћаја на путевима општине Лапово за период од 2025. до 2030. године. Израдом ове Стратегије безбедности саобраћаја, општина Лапово усклађује процесе управљања безбедношћу саобраћаја на територији своје општине са Националном стратешком безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2023. до 2030. године.

Да бисмо ишли путем најрећка, ми смо одлучили да се предано бавимо проблемима безбедности саобраћаја на територији наше општине. Наш водич на том путу је свакако Стратегија безбедности саобраћаја која представља основ за примену акционог плана у ком су препознате мере и активности које треба да остваре зацрпане циљеве. Такође, да би се овај документ у пуној мери користио и стратешки план остварив, потребно је даље ангажовање свих институција, организација и појединца који живе или раде на подручју наше општине. Само кроз здрав партнерски однос, нашу локалну заједницу можемо учинити безбедним местом за све учеснике у саобраћају, како за наше суграђане, тако и за све оне који пролазе кроз нашу општину. Искрено се надам очекиваним резултатима и одлучни смо у намери да усвајање и спровођење Стратегије буде први корак ка безбеднијем саобраћају, без саобраћајних незгода са поинулим и поврећеним лицима.

Председник општине Лапово,

Бобан Миличић

*Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године*

ПРЕДГОВОР

До недавно је у нашем друштву владало уверење да су саобраћајне незгоде нужна последица друмског саобраћаја, а мере усмерене ка смањењу броја настрадалих биле су готово искључиво казнене мере према учесницима у саобраћају. Активности које су предузимане углавном су биле кампањског типа, често као одговор на изузетно неповољне појаве у систему (аларматни статистички подаци или тешке саобраћајне незгоде које су изазвале велику пажњу и узнемирење јавности).

Међутим, страдање на путевима може се спречити. Безбедношћу саобраћаја може се управљати. Број саобраћајних незгода и број настрадалих лица зависи од деловања које се предузима ради спречавања настанка саобраћајних незгода, као и од деловања којима се умањују последице саобраћајних незгода. Успешним заједничким усаглашеним деловањем смањује се број настрадалих, смањују се трошкови, и доприноси се општем задовољству грађана.

Стратегија представља кровни документ у безбедности саобраћаја, односно општи план за постизање претходно дефинисаних циљева. Она се заснива на подацима који произилазе из детаљне анализе постојећег стања безбедности саобраћаја. Стратегија безбедности саобраћаја даје преглед постојећег стања, дефинише жељено стање и приоритетне циљеве које треба остварити и даје одређене смернице за постизање циљева, односно жељеног стања.

Саставни део Стратегије безбедности саобраћаја мора бити Акциони план у коме су дате конкретне, појединачне мере и активности које треба спровести за постизање циљева дефинисаних стратегијом, као и носиоци тих активности на локалном нивоу.

Општина Лапово, препознавајући значај и улогу коју може имати у процесу управљања безбедношћу саобраћаја, 2019. године донела је прву по реду Стратегију безбедности саобраћаја на својој територији.

Израдом и усвајањем Стратегије безбедности саобраћаја на путевима, општина Лапово се сврстала у ред оних локалних самоуправа у Републици Србији које су у претходном периоду успеле да постигну одређене резултате на унапређењу стања безбедности саобраћаја на својим територијама, управо захваљујући доношењу тог стратешког документа и успостављању система за управљање безбедношћу саобраћаја.

Друга по реду Стратегија безбедности саобраћаја на путевима општине Лапово која се односи на период од 2025. до 2030. године је усаглашена са Националном Стратегијом безбедности саобраћаја за период од 2023. до 2030. године.

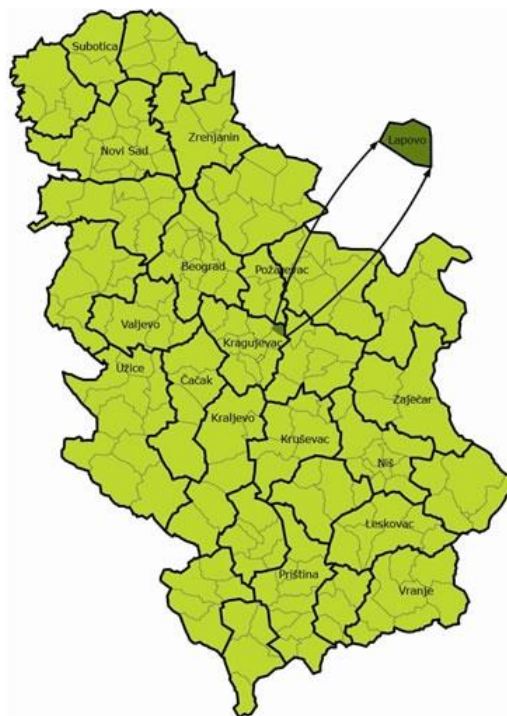
1. УВОД

Општина Лапово се налази у централном делу Републике Србије, у северозападном делу Шумадијског округа коме административно припада и његова је, по величини најмања општина, са укупном површином од око 55 ha.

Целокупна дужина границе општине износи 40 км. Општина Лапово се граничи са општином Баточина на југу, са општином Свилајнац на истоку, са општином Велика Плана на северу, док се са западне стране граничи са општином Рача. Смештена је на алувијалним равнинама Велике Мораве и њених притока, Лепенице и Раче, на 107м просечне надморске висине. Лаповско ниско побрђе представља крајњи изданак Рудника, највеће планине у Шумадији. У састав општине Лапово улазе два насеља: Лапово варош и Лапово село.

Општина Лапово смештена је у средишњем делу Велике Мораве, на месту где се од tzv. Великоморавског пута меридијанског правца (С–Ј) одвајају упореднички путеви, долинама река Лепенице и Раче. Наведеним природним правцима воде врло значајне комуникације: уздужна, железничко-друмска, удвојена балканска магистрала као и лепеничка и рачанска трансверзала у облику железничко-друмске, односно друмске комуникације. Савремени асфалтни пут и железничка пруга који воде долином реке Лепенице, повезују општину Лапово са градом Крагујевцем и општином Краљево.

Према урбанистичкој структури већина насеља је збијеног типа. Граничи се са општинама Крагујевац 25км (северо-запад), Јагодина 30км (северо-исток), Варварин 30км (исток и југо-исток), Трстеник 30 км(југ) и Краљево (запад).

Прва од наведених комуникација која се пружа долином Велике Мораве, од давнина је имала велики значај. Данас се јавља у виду модерног аутопута Е-75 у дужини од 8,7 км на територији лаповске општине, као и у облику међународне железничке пруге Београд – Скопље – Атина у дужини од 8,5 км, са железничким чвором управо на територији општине. Обе ове саобраћајнице воде средишњим делом општине Лапово, пружајући се правцем север – југ. Општина Лапово има две прикључне петље на аутопут Е-75. Лапово је важан железнички чвор и због чињенице да на његовој територији постоје три железничке станице, којима се у оквиру наше земље одвија железнички саобраћај на релацији Београд-Ниш (у оквиру међународне железничке пруге) и Лапово – Крагујевац – Краљево.

До унапређења железничке инфраструктуре дошло је 2019. године, када је реконструисана железничка пруга дужине 28 км, на релацији Лапово – Крагујевац, чиме

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

је скраћено време потребно за путовање на овој релацији и створена могућност да се возови крећу брзином и до 100 km/h. Реконструкција овог дела пруге није вршена дуги низ година, тако да је брзина кретања возова била ограничена на максималних 30 km/h. Овим пројектом извршена је потпуна замена шина, прагова и колосечног материјала. „Инфраструктура железнице Србије“ је за реконструкцију пруге из сопствених средстава издвојила 11.000.000,00 евра.

Лапово је од Београда удаљено 106 км, од Ниша 129 км, а од Крагујевца 31 км.

Лапово је и великој административној реорганизацији и рационализацији управе 1960. године изгубило статус општине и постало месна заједница у оквиру општине Баточина, да би на седници Скупштине 18. децембра 1991. године захваљујући чврстој вољи и упорношћу мештана, варошица поново добила статус општине.

Општина Лапово спада у групу малих општина те је уочљива миграција становништва ка већим привредним центрима, пре свега оним у окружењу. На овакав демографски баланс утицала је и природна депопулација као друга битна компонента.

Иако је у великој административној реорганизацији и рационализацији управе 1960. године Лапово изгубило статус Општине и постало месна заједница у оквиру Општине Баточина, на седници Скупштине општине, одржаној 18. децембра 1991. године захваљујући чврстој вољи и упорности мештана, поново је добило статус Општине.

Данас, када је привредни развој Лапова у повоју, због долазака нових инвеститора и повећане могућности запошљавања, незванични подаци показују повећану заинтересованост за насељавањем Општине, што ће се позитивно одразити и на њену демографску слику.

Табела 1.1. Историја популације општине Лапово

Година	1890	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011	2022
Становништво	5144	7819	8255	8850	9156	9631	9480	8228	7837	6582

Према подацима Републичког завода за статистику општина Лапово према попису из 2022. године има 6.595 становника. Структура становништва по полу: особе мушког пола 3.268, особе женског пола 3.327.

Подаци о образовним институцијама показују да на је на територији општине Лапово заступљено предшколско, основно и средње образовање.

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

Према званичним подацима Републичког завода за статистику на територији општине Лапово постоји једна предшколска установа. Укупан број деце који похађа предшколско образовање у општини Лапово износио је 179 деце (Подаци РЗС за 2022. годину).

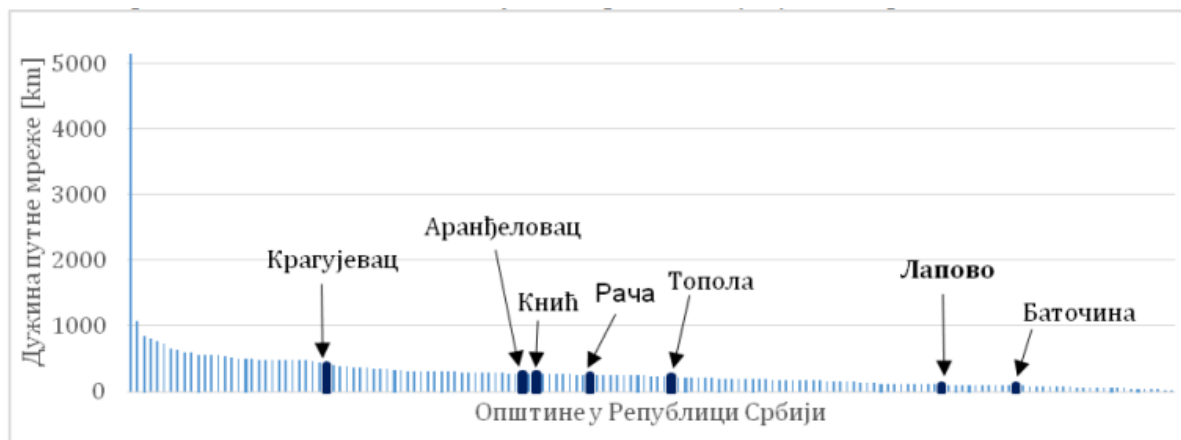
У оквиру основног образовања на територији општине Лапово постоји једна матична школа са два издвојена објекта. Укупан број ђака који похађа основно образовање у општини Лапово износи 433 ученика (Подаци РЗС за 2022. годину).

У оквиру средњег образовања у општини Лапово постоји једна средња школа, а укупан број ученика у средњем образовању износи 115 (Подаци РЗС за 2022. годину).

Подаци о саобраћајној инфраструктури

У области путне мреже, општина Лапово, према званичним подацима, располаже са укупно 97,6 km изграђених путева, од чега је 88,6 km општинских путева и улица, 8,6 km државних путева II реда и 0,38 km државних путева I реда.

Графикон 1.1 показује да општина Лапово има слабију покривеност путном мрежом у поређењу са другим општинама Шумадијског округа (налази се на претпоследњем месту према укупној дужини путне мреже). Такође, посматрајући у односу на све општине у Републици Србији, Лапово припада општинама са слабијом покривеношћу путном мрежом.

Графикон 1.1. Положај општине Лапово на основу дужине путне мреже, у односу на остале општине у Републици Србији, са посебним акцентом на општинама из Шумадијског округа

Кроз општину Лапово пролазе:

- Државни пут IA реда ознаке 1: државна граница са Мађарском (гранични прелаз Хоргош) – Нови Сад – Београд – Врање – државна граница са Македонијом (гранични прелаз Прешево);
- Државни пут IB реда ознаке 24: Баточина – Крагујевац – Краљево;
- Државни пут IIA реда ознаке 158: Мала Крсна – Велика Плана – Баточина – Јагодина – Ћуприја – Параћин – Ражањ – Алексинац – Ниш – Дољевац – Лесковац – Владичин Хан – Врање – Бујановац - државна граница са Македонијом.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Укупан број регистрованих моторних и прикључних возила у општини Лапово у 2022. години био је: 59 mopеда, 52 мотоцикала, 2384 путничких аутомобила, 1 аутобус, 194 теретних возила, 4 радна возила, 79 прикључна возила (извор РЗС, 2022.).

Табела 1.1. Број регистрованих возила по категоријама

Категорија возила	Број
<i>Мопед</i>	59
<i>Мотоцикл</i>	52
<i>Путнички аутомобил</i>	2384
<i>Аутобус</i>	1
<i>Теретно возило</i>	194
<i>Радно возило</i>	4
<i>Прикључно возила</i>	79

2. БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА – ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ

Постојеће стање безбедности саобраћаја сагледано је као низ стратешких, правних, институционалних и финансијских оквира, а сваки од њих сагледан је као полазиште за даљу анализу безбедности саобраћаја на територији општине Лапово.

Међународни оквир за доношење стратегије

Глобални план декаде акције су припремиле Светска здравствена организација (енг. *World Health Organization – WHO*) и Регионална комисија Уједињених нација у сарадњи са Удружењем Уједињених нација за безбедност саобраћаја (енг. *United Nation Road Safety Collaboration*) и другим субјектима безбедности саобраћаја.

Слика 2.1. Декада акције за безбедност на путевима 2021-2030. године

Глобални план представља опис акција неопходних за постизање циљева у погледу безбедности саобраћаја и позива владе држава и друге субјекте да спроведу интегрисани приступ безбедног система.

На глобалном нивоу, саобраћајне незгоде у друмском саобраћају проузрокују скоро 1.3 милиона погинулих лица и око 50 милиона тешко повређених лица сваке године – што их чини водећим узроком смрти деце и младих у свету. Такође, процењује се да ће саобраћајне незгоде проузроковати нових 13 милиона погинулих лица и 500 милиона тешко повређених лица током наредне деценије. Препознајући важност проблема и потребу да се реагује, владе држава из целог света су једногласно, на Генералној скупштини УН-а, усвојиле Резолуцију 74/299 и прогласиле другу Декаду акције за безбедност на путевима 2021–2030, са јасно постављеним циљем смањења броја погинулих и повређених лица за најмање 50% у том периоду.

У наставку поглавља дат је преглед најважнијих активности за спровођење Глобалног плана Декаде акције за безбедност на путевима 2021-2030.

Визија за глобални план

Глобални план има за циљ да подстакне власти на националном и локалном нивоу, као и друге заинтересоване стране који могу да утичу на безбедност саобраћаја у изради националних и локалних акционих планова и стратегија за Декаду акције безбедности саобраћаја.

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

У Глобалном плану истиче се важност приступа Безбедног система и он представља срж Деценије акције, па је из тог разлога неопходно да се он примењује у наредном периоду, кроз активности које имају за циљ да учине саобраћај што је могуће безбеднијим, чиме ће се аутоматски обезбедити услови за смањење саобраћајних незгода и њихових последица.

Приступ безбедног система заснива се на четири начела, и то:

- људи праве грешке, јер једноставно нису савршени, и грешке које чине су управо резултат тих ограничења,
- људско тело је подложно повредама, јер није изграђено тако да издржи ударне силе изнад одређених граница,
- одговорност за настанак саобраћајне незгоде не може бити само на возачу или другом учеснику у саобраћају, већ се одговорност расподељује на све носиоце активности који учествују у систему безбедности саобраћаја,
- с обзиром да се страдање у саобраћајним незгодама може предвидети и спречити, те да стога фаталне или тешке повреде не могу бити прихватљиве, сви елементи система морају бити ојачани (не само појединачно, већ и као целина), ради постизања свеукупних, бољих резултата у безбедности саобраћаја.

Препоручене акције

Препоручене акције у Глобалном плану се односе за подстицање мултимодалног транспорта и планирања коришћења земљишта, унапређење безбедности путне инфраструктуре, већу безбедност возила, безбедно коришћење путева и за унапређење неге након саобраћајне незгоде.

За сваку од ових области, Глобални план нуди низ мера и активности које могу наћи своју примену, кроз акционе планове за спровођење стратегија безбедности саобраћаја и све земље се позивају да то и чине, без обзира на достигнути ниво безбедности саобраћаја. Мултимодални транспорт и планирање коришћења земљишта је важна полазна тачка за имплементацију безбедног система. Он успоставља оптималну комбинацију моторизованих и немоторизованих видова транспорта како би се осигурала безбедност и једнак приступ мобилности.

Безбедна путна инфраструктура је од суштинског значаја за смањење броја саобраћајних незгода. Путна инфраструктура мора бити планирана, пројектована, изграђена и коришћена тако да омогући мултимодалну мобилност. Она треба да елиминира или минимизира ризике за све учеснике у саобраћају, а не само за возаче, почевши од најрањивијих категорија учесника у саобраћају.

Са друге стране, возила треба да буду пројектована тако да пруже безбедност како путника у њима, тако и лица изван њих. Да би се унапредила безбедност возила, у дизајн возила могу се интегрисати различите карактеристике да би се избегли судари (активна безбедност саобраћаја) или да би се смањио ризик од повреда путника и других учесника у саобраћају када дође до судара (пасивна безбедност саобраћаја).

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

На понашање учесника у саобраћају у великој мери утичу безбедносне карактеристике возила и путне инфраструктуре, које треба да узму у обзир потребе свих учесника у саобраћају и да се имплементирају на уочљив и лако разумљив начин, и које истовремено доказује да су најједноставније и најочигледније радње – најбезбедније.

Збрињавање након саобраћајне незгоде је изузетно временски зависно: кашњења од неколико минута могу да буду одлучујући фактор између живота и смрти. Стога, неопходно је да се што је пре могуће након саобраћајне незгоде обезбеди одговарајуће, интегрисано и координирано збрињавање. Механизми за предузимање одговарајућих радњи укључују систем за упозоравање (нпр. јединствени приступни позивни број) повезан са одговарајућим стручним службама, које су спремне да брзо пошаљу одговарајуће хитне службе са обученим кадровима и неопходном опремом у возилима хитне помоћи или хеликоптерима, када је то неопходно.

Слика 2.2. Области Декаде акције за безбедност саобраћаја 2021-2030. године

Обезбеђивање делотворне примене безбедног система је од суштинског значаја за побољшање безбедности на путевима у наредној деценији. Акције треба да се заснивају на истраживању и где је могуће, треба користити резултате истраживање као смернице за прилагођавање ефикасних мера на локалном нивоу.

У већини земаља, не улаже се довољно у безбедност саобраћаја. Неопходна су дугорочна, одржива улагања у развој безбедне путне инфраструктуре, као и за интервенције које могу побољшати безбедност саобраћаја. Међутим, за покретање акција препоручених у овом плану, потребна су краткорочна средства за превазилажење тренутних проблема. Постоји неколико доступних извора финансирања који помажу у покретању активности

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

безбедности саобраћаја, нарочито за земље са ниским и средњим приходима. То подразумева:

- ангажовање институција мултилатералног кредитирања,
- спонзорство приватног сектора,
- прикупљање средстава за робу,
- међународне агенције за финансирање и
- филантропске доприносе фондација и појединаца.

Са друге стране, управљање брзинама је кључно за ефикасну примену приступа безбедног система. У урбаним срединама где постоји мешовита група учесника у саобраћају (аутомобили, бициклисти, мотоциклисти и пешаци) треба прописати максималну брзину од 30 km/h, осим ако не постоје услови за већим максималним дозвољеним брзинама.

Такође, када се говори о условима за имплементацију, одредбе Глобалног плана предвиђају још развој капацитета у виду стручњака за безбедност у приватном или државном сектору с обзиром да је то управо недостатак у многим земљама, као и прилагођавање технологија безбедном систему које се односе на развој аутоматизованих система који ће повећати безбедност свих учесника у саобраћају.

Са друге стране, услови за имплементацију Глобалног плана стављају фокус на земље са ниским и средњим приходима с обзиром да се у тим земљама дешава преко 90% смртних случајева у саобраћајним незгодама упркос чињеници да се у њима налази мање од 60% укупног броја моторних возила у свету, те ће остваривање циља Декаде акције захтевати повећану пажњу и подршку овим земљама.

Заједничка одговорност за безбедност саобраћаја

Иако државне агенције имају примарну одговорност у креирању безбедног система друмског транспорта и имплементирају Акциони план за безбедност на путевима, улога и утицај других субјеката се све више препознаје као важна спона безбедног система. Приватни сектор, цивилно друштво, академска заједница и други недржавни субјекти могу да допринесу безбедности саобраћаја на бројне начине.

Кључна одговорност за безбедност грађана у саобраћају јесте на влади једне државе. Веома важан показатељ политичке воље за безбедност саобраћаја јесте ниво финансирања у свим секторима за остваривање циљева у вези са безбедношћу саобраћаја на националном нивоу. На глобалном нивоу, међу академским институцијама и групама цивилног друштва постоји стручност која у значајној мери може да допринесе превазилажењу недостатака у различитим (понекад занемареним) областима безбедности саобраћаја, као и да допринесу у спровођењу мера политика неопходних за смањење саобраћајних незгода.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Слика 2.3. Субјекти безбедности саобраћаја

Национални оквир за доношење стратегије

Правни оквир

Најзначајнији правни акт којим се уређује област безбедности саобраћаја је, пре свих, Закон о безбедности саобраћаја на путевима. Поред Закона о безбедности саобраћаја на путевима, остали правни акти од значаја за уређење безбедности саобраћаја на путевима су:

- Устав Републике Србије;
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима (Службени гласник РС", бр. 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013 - УС, 55/2014, 96/2015 - др. закон, 9/2016 - УС, 24/2018, 41/2018, 41/2018 – др. закон, 87/2018, 23/2019, 128/2020 – др. закон и 76/2023);
- Закон о јавним путевима („Службени гласник РС”, број 41/18 и 95/2018 – др. закон);
- Кривични законик („Службени гласник РС”, број 85/05, 88/05 – исправка, 107/05 – исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13 и 108/14, 94/2016 I 35/2019);
- Закон о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 65/13, 13/16, 98/16 - одлука УС, 91/2019 i 91/2019– др. закон и 112/2022 – одлука УС);
- Закон о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 51/09, 78/11, 101/11, 93/12 и 7/13 – УС);
- Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 10/2019, 27/18 – др. закон, 6/20 и 129/2021);
- Закон о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16, 24/18 и 87/2018);
- Закон о комуналној милицији („Службени гласник РС”, број 49/2019);
- Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/2018 – аутентично тумачење и 2/2023 – одлука УС).

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 83/14, 101/16, 47/18 и 111/2021 – др. закон);
- Закон о радном времену посаде возила у друмском превозу и тахографима („Службени гласник РС“, бр. 96/15 и 95/18);

Устав Републике Србије

Устав Републике Србије проглашава право на живот као неприкосновено. Из тога проистиче обавеза државе и свих субјеката безбедности саобраћаја да штите то право грађана. Устав проглашава и право на физички интегритет и право на личну безбедност. Проглашавање тих права такође намеће обавезу Републици Србији да штити физички интегритет и безбедност учесника у саобраћају. Право детета на посебну заштиту, које проглашава Устав, намеће безбедност деце у саобраћају као приоритет, односно обавезу државе да заштиту деце у саобраћају истакне у први план.

Закон о безбедности саобраћаја на путевима

Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013 - УС, 55/2014, 96/2015 - др. закон, 9/2016 - УС, 24/2018, 41/2018, 41/2018 – др. закон, 87/2018, 23/2019, 128/2020 – др. закон и 76/2023) поред правила саобраћаја уређује институционални оквир система безбедности саобраћаја, и финансирање система. Такође, у основи се овим законом уређује део система који се односи на возаче и возила, а закон садржи и одредбе које се односе на путеве. Закон о безбедности саобраћаја уређује и права и обавезе органа надлежних за контролу и регулисање саобраћаја, као и друге одредбе од значаја за систем безбедности саобраћаја. Начело да небезбедни финансирају безбедност саобраћаја је начелно спроведено у овом закону, па је тако предвиђено да се целокупан износ прекршајних казни враћа у систем безбедности саобраћаја, кроз финансирање главних субјеката безбедности саобраћаја.

Закон о безбедности саобраћаја на путевима дефинисао је процес и елементе управљања безбедношћу саобраћаја, а посебно: оснивање и надлежности националног Тела за координацију, Агенције за безбедност саобраћаја, локалних тела за безбедност саобраћаја, доношење националне и локалних стратегија и акционих планова безбедности саобраћаја, праћење безбедности саобраћаја, финансирање безбедности саобраћаја.

Најбитнији садржаји закона који регулишу процес управљања безбедношћу саобраћаја су:

1. Тело за координацију безбедности саобраћаја на путевима (члан 8)

У циљу остваривања сарадње и усклађеног обављања послова у функцији унапређења безбедности саобраћаја на путевима, као и иницирања и праћења превентивних и других активности у области безбедности саобраћаја на путевима, на предлог министарства надлежног за унутрашње послове, Влада образује Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Тело за координацију), као

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

координационо тело Владе, у чији састав улазе министри надлежни за унутрашње послове, послове саобраћаја, здравља, рада, правде, просвете, трговине и директор Агенције за безбедност саобраћаја.

Извршни орган јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе, општинско веће, односно градско веће, оснива тело за координацију (комисија, савет и сл.), ради усклађивања послова безбедности саобраћаја на путевима који су из делокруга јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе.

Актом Владе ближе се уређује организација и начин рада Тела за координацију и образују се стручне радне групе за потребе Тела за координацију. Прописе који ближе уређују организацију, начин рада, извештавање и праћење рада тела из става 2. овог члана доноси министар надлежан за унутрашње послове, на предлог Агенције за безбедност саобраћаја.

2. Стратегија безбедности саобраћаја (чланови 11., 12., 13.)

Влада доноси Националну стратегију безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Национална стратегија).

Национална стратегија садржи најзначајнија обележја постојећег стања безбедности саобраћаја, визију, дугорочне и краткорочне циљеве, кључне области рада и рокове за доношење одговарајућег акционог плана.

Националну стратегију предлаже Тело за координацију за период од најмање пет година, до краја јуна у последњој години важења Националне стратегије.

На основу Националне стратегије, на предлог Тела за координацију, Влада доноси Акциони план безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Акциони план), за период од најмање једне године.

Акциони план садржи нарочито: мере и активности у оквиру кључних области рада, одговорне субјекте, рокове и финансијска средства у кључним областима рада.

Скупштине јединица територијалне аутономије, односно јединица локалне самоуправе, доносе стратегију и годишњи план безбедности саобраћаја на путевима на свом подручју у складу са Националном стратегијом и Акционим планом.

3. Праћење безбедности саобраћаја (чланови 14.,15.,16.)

Влада подноси Народној скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима, најмање двапут годишње.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Надлежни извршни орган јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе, општинско веће, односно градско веће, подноси скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на том подручју најмање двапут годишње.

Влада, односно надлежни извршни орган из става 2. овог члана дужни су да извештаје из ст. 1. и 2. овог члана учине доступним јавности.

У циљу непрекидног праћења стања безбедности саобраћаја на путевима у Републици Србији, Агенција предлаже систем јединствене основе евидентирања и праћења најзначајнијих обележја безбедности саобраћаја.

Државни органи и други субјекти дужни су да Агенцији достављају прописане податке о обележјима значајним за безбедност саобраћаја.

Информације о обележјима безбедности саобраћаја из јединствене базе података из члана 9. став 2. тачка 1) овог закона су јавне и доступне свима под једнаким условима, осим оних чије објављивање је законом забрањено.

4. Финансирање безбедности саобраћаја (чланови 17.,18.)

Средства од новчаних казни за прекршаје и привредне преступе предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима припадају буџету Републике Србије.

За финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима опредељују се средства у буџету Републике Србије, на размену министарства надлежног за унутрашње послове.

За финансирање унапређења безбедности саобраћаја могу се користити и приходи по основу међународних уговора и средства домаћих и страних правних и физичких лица, кроз донације, поклоне, прилоге и друге видове помоћи, као и други извори, у складу са законом.

Распоред и коришћење средстава за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима врши се у складу са актом, који за сваку календарску годину доноси Влада, на предлог министра надлежног за унутрашње послове.

Саставни део акта из става 1. овог члана је Национални годишњи програм унапређења безбедности саобраћаја на путевима, који садржи циљеве, мере и активности у оквиру кључних области рада, начин реализације, рокове, финансијска средства и одговорне субјекте.

Националним годишњим програмом унапређења безбедности саобраћаја морају бити обухваћене следеће кључне области рада:

- 1) унапређење саобраћајне инфраструктуре са становишта унапређења безбедности саобраћаја на путевима;

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

- 2) рад Тела за координацију;
- 3) унапређење саобраћајног васпитања и образовања;
- 4) превентивно-промотивне активности из области безбедности саобраћаја на путевима;
- 5) научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја;
- 6) опремање јединица саобраћајне полиције и других органа надлежних за послове безбедности саобраћаја.

Националним годишњим програмом унапређења безбедности саобраћаја могу бити обухваћене и друге активности из области безбедности саобраћаја на путевима.

Закон о јавним путевима

Закон о јавним путевима („Службени гласник РС”, број 41/18 и 95/2018 – др. закон) уређује управљање, заштиту и одржавање јавних путева. Свакако најважнија одредба која се односи на безбедност саобраћаја јесте обавеза управљача јавног пута да обезбеди несметано и безбедно одвијање саобраћаја на јавном путу. Поједине одредбе односе се на све јавне путеве, а поједине само на државне путеве, док се локалним самоуправама оставља да својим актима уреде пре свега заштиту и одржавање локалних путева и улица. Однос са Законом о безбедности саобраћаја на путевима – у делу који се односи на безбедност путева је такав да се Закон о јавним путевима више бави путевима са аспекта грађевинске струке, док Закон о безбедности саобраћаја на путевима садржи одредбе које се односе на безбедност путева са аспекта саобраћајне струке (ревизија безбедности саобраћаја на путу, провера безбедности саобраћаја на путу, техничко регулисање саобраћаја, управљање црним тачкама, независну оцену доприноса пута за настанак саобраћајне незгоде са најмање једним погинулим лицем итд.).

Кривични законик

Кривични законик („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 – исправка, 107/05 – исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13 и 108/14) садржи главу која одређује кривична дела против безбедности јавног саобраћаја, а заштитни субјекти јесу живот односно тело људи и имовина већег обима. Инкриминисане радње јесу пре свих непридржавање саобраћајних прописа, уништење односно оштећење саобраћајне сигнализације или опреме пута, постављање препрека на саобраћајници, несавестан надзор над стањем и одржавањем саобраћајница, и непружање помоћи лицу повређеном у саобраћајној незгоди.

Закон о прекршајима

Закон о прекршајима („Службени гласник РС”, број 65/13) уређује прекршајни поступак, и прекршајне санкције. С обзиром да су најчешћи саобраћајни деликти саобраћајни прекршаји и с обзиром да су најчешћи прекршаји у Републици Србији они против безбедности саобраћаја на путевима, систем прекршајног кажњавања јесте веома значајан у репресивном делу система безбедности саобраћаја. Закон о прекршајима познаје и хитан поступак, када се осумњичени за прекршај може одмах спровести

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

прекршајном суду, а казна се може извршити пре правноснажности одлуке о казни. Овај институт нарочито је погодан у борби против вишеструких повратника и учинилаца најтежих прекршаја против безбедности саобраћаја.

Закон о обавезном осигурању у саобраћају

Закон о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 51/09, 78/11, 101/11, 93/12 и 7/13 – УС) уређује веома важну област обавезног осигурања и начина исплате штета из саобраћајних незгода. Овим прописом уведен је „бонус-малус” систем кажњавања и награђивања власника возила у зависности од тога да ли се њиховим возилом узрокују саобраћајне незгоде или не, што јесте мера која утиче на понашање возача. До октобра 2014. године по основу тог закона осигуравајућа друштва су уплаћивала 1,2% бруто премије осигурања од аутоодговорности као део превентиве на посебан рачуна за увођење видео надзора на путевима. Рок важења наведене одредбе није продужен изменом закона.

Закон о основама система образовања и васпитања

Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 10/2019, 27/18 – др. закон, 6/20 и 129/2021) уређује основе система предшколског, основног и средњег образовања и васпитања. Пропис треба да пружи основ за увођење и спровођење саобраћајног образовања и васпитања деце и младих кроз наставу и остале активности, на квалитативном и квантитативном нивоу који ће обезбедити да долазеће генерације стичу ставове и имају знање неопходно за безбедно и одговорно учествовање у саобраћају.

Закон о полицији

Закон о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16, 24/18 и 87/2018) уређује поступање саобраћајно полицијских службеника у поступку контроле и регулисања саобраћаја на путевима, односно одређује полицијска овлашћења у тим пословима.

Закон о комуналној полицији

Закон о комуналној полицији („Службени гласник РС”, број 49/2019) одређује да су послови комуналне полиције одржавање комуналног реда у шта спада одржавање реда у области „локалних путева и улица; саобраћајних ознака и сигнализације; паркирања...”.

Закон о општем управном поступку

Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/2018 – аутентично тумачење и 2/2023 – одлука УС) јесте системски закон који уређује поступање управних односно извршних органа. Овај пропис примењује се у поступању органа надлежних за контролу (полиција, инспекција), али и органа надлежних за управљање безбедношћу саобраћаја односно техничко регулисање.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Закон о локалној самоуправи

Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 83/14, 101/16, 47/18 и 111/2021 – др. закон) прописује да се јединица локалне самоуправе стара о изградњи, реконструкцији, одржавању и коришћењу локалних путева и улица, и уређује бројне модалитете комуникације и координације са републичким органима и телима које, по потреби, могу бити и из области безбедности саобраћаја.

Закон о радном времену посаде возила у друмском превозу и тахографима

Закон о радном времену посаде возила у друмском превозу и тахографима („Службени гласник РС“, бр. 96/15 и 95/18) регулише битну област безбедности саобраћа – психофизичку способност возача комерцијалних возила. До ступања на снагу овог закона, материја је била уређена Законом о безбедности саобраћаја на путевима и подзаконским актима.

Подзаконска акта

Подзаконска акта ближе уређују област безбедности саобраћаја на републичком нивоу. Подзаконска акта донета су на основу Закона о безбедности саобраћаја на путевима или других наведених закона.

Најзначајнији подзаконски акти на националном нивоу су:

- Правилник о раду савета за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр.16/24);
- Правилник о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима („Службени гласник РС“, бр. 40/12, 102/12, 19/13, 41/13, 102/14, 41/15, 78/15, 111/15, 14/16, 108/16, 7/17–испр., 63/17, 45/18, 70/18, 95/18, 104/18, 93/19, 2/2020–испр., 64/2021, 129/2021–др. правилник, 143/2022 и 110/2022–др. правилник);
- Правилник о саобраћајној сигнализацији („Службени гласник РС“, бр. 85/17 и 14/21, 21/24);
- Правилник о техничком прегледу возила („Службени гласник РС“, бр. 31/18, 70/18 и 62/2022);
- Правилник о условима које мора да испуњава привредно друштво, односно огранак привредног друштва или средња стручна школа који врше оспособљавање кандидата за возаче („Службени гласник РС“, бр. 93/13, 116/13, 108/14, 127/14,, 86/15, 104/15, 77/16, 63/17, 112/17, 70/18);
- Правилник о начину непосредног регулисања саобраћаја на путевима у зони школе („Службени гласник РС“, 89/14);
- Правилником о техничким средствима за успоравања саобраћаја на путу („Службени гласник РС“, број 9/14);
- Правилник о мерама за заштиту безбедности деце на путу у зони школе, („Службени гласник РС“, 41/2022);

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

- Правилник о утврђивању зоне школе, („Службени гласник РС“, 41/2022);
- Правилник о теоријској и практичној обуци кандидата за возаче („Службени гласник РС“, бр. 93/13, 116/13, 108/14, 36/15, 51/15, 86/15, 104/15, 77/16, 63/2017);
- Правилник о условима које мора да испуњава правно лице које врши професионално оспособљавање возача („Службени гласник РС“, 102/2018).

Стратешки оквир

Најважнији национални стратешки документ у области безбедности саобраћаја Стратегија безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2023. до 2030. године. Стратегијом су дефинисани национални циљеви безбедности саобраћаја, а који представљају полазну основу, тј. смернице за дефинисање локалних циљева. Стратегија безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2023. до 2030. године дефинисала је три полазна елемента за локалне стратегије безбедности саобраћаја, а то су:

АМБИЦИЈА

Бити међу 10 најбезбеднијих земаља Европе, према вредностима јавног ризика смрти и јавног ризика тешких повреда у друмском саобраћају.

МИСИЈА

Систем безбедности друмског саобраћаја који омогућава безбедан приступ и одрживу мобилност свих учесника у саобраћају, уз минималне штетне последице.

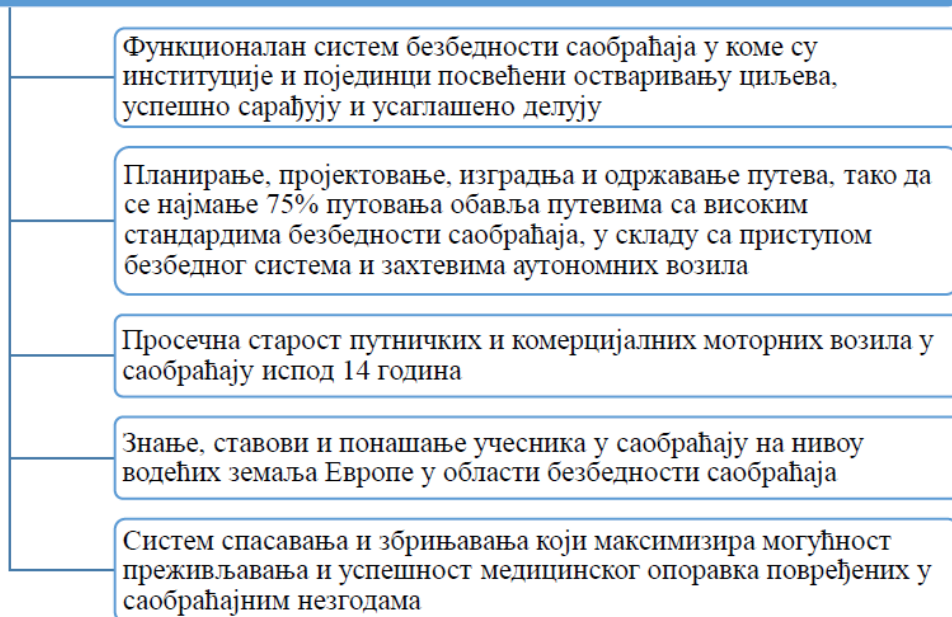
ВИЗИЈА

Друмски саобраћај без погинулих и без тешко повређених лица у саобраћају.

Општи циљ Стратегије безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2023. до 2030. године: **смањен број погинулих и тешко повређених лица за 50% до 2030. године, у односу на 2019. годину и без погинуле деце у саобраћају од 2030. године.**

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Општи циљ: смањен број погинулих и тешко повређених лица за 50% до 2030. године, у односу на 2019. годину и без погинуле деце у саобраћају од 2030. године

Алгоритам – Општи и пет посебних циљева Стратегије безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2023. до 2030. године

Посебни циљеви постављени стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2023. до 2030. године који су од значаја за доношење локаних стратегија биће приказани у наставку кроз мере и индикаторе које је дефинисала национална стратегија.

Посебни циљ 1

Функционалан систем безбедности саобраћаја у коме су институције и појединци посвећени остваривању циљева, успешно сарађују и усаглашено делују.

Унапређење стратешког оквира безбедности саобраћаја - Организовано ће се пратити међународни документи и документи ЕУ у безбедности саобраћаја и најбоље праксе ће се примењивати у националним и локалним стратешким документима безбедности саобраћаја у Републици Србији. Организовано праћење и примена међународних докумената подразумева: праћење, избор, превођење и промоцију међународних докумената, размену искуства и успостављање одрживе сарадње са најважнијим међународним и иностраним институцијама и организација, научним институтима и другим субјектима који се баве безбедношћу саобраћаја на међународном нивоу, стручне посете и учешће у раду конференција значајних за праћење трендова у безбедности саобраћаја, др. Поред тога, редовно ће се реализовати стручна анализа усклађености стратешких докумената у Републици Србији са међународним документима и најбољом праксом, пратити усклађеност локалних стратегија безбедности саобраћаја са националном односно успешним праксама у свету које су оствариле ефекте на унапређењу безбедности саобраћаја и организација годишње конференције о спровођењу стратегија безбедности саобраћаја и достизање циљева.

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

Унапређење финансирања безбедности саобраћаја - Доследно ће се користити постојећа средства, вршити надзор, обезбедиће се додатни извори средстава и успоставити пројектно финансирање безбедности саобраћаја. У том смислу, наставиће се давање сагласности на годишње програме рада локалних самоуправа и иницираће се активности на успостављању Фонда за безбедност саобраћаја односно посебног рачуна који ће објединити различите изворе финансирања безбедности саобраћаја, укључујући припрему и усвајање закона о фонду за безбедности саобраћаја. Такође, вршиће се надзор над коришћењем средстава, информисаће се јавност и покретаће се поступци због ненаменског трошења средстава, а све у циљу оптималног коришћења расположивих средстава.

Унапређење комуникације, координације и кооперације у безбедности саобраћаја - Успоставиће се канали комуникације, а посебно електронске размене података, као и процедуре редовног извештавања, у циљу оптималне координације и кооперације субјеката у безбедности саобраћаја. Успостављање канала комуникације и процедуре редовног извештавања подразумева одржавање редовних седница Колегијума ТКПБС, припрема и реализација заједничког плана активности Колегијума ТКПБС, унапређење кооперације субјеката безбедности саобраћаја у ЈЛС кроз заједничку реализацију активности, унапређење вертикалне координације између државних и локалних субјеката безбедности саобраћаја и активно укључивање ЈЛС у реализацију националних превентивних и других активности. Унапређење знања, ставова и понашања учесника у саобраћају, односно достизање предвиђених циљева није могуће остварити уколико не буде постигнута међуинституционална комуникација, кооперација и координација.

Посебни циљ 2

Унапређено планирање, пројектовање, изградња и одржавање путева, тако да се најмање 75% путовања обавља путевима са високим стандардима безбедности саобраћаја, у складу са приступом безбедног система и захтевима аутономних возила.

Унапређење планирања, пројектовања, изградње и одржавања путева - Нови путеви ће бити планирани, пројектовани и изграђени уз потпуну примену свих алата за унапређење безбедности путне инфраструктуре. Постојећи путеви ће бити одржавани тако да се на њима обезбеди висок стандард безбедности саобраћаја. Ово подразумева да ће се редовно спроводити сви прописани алати унапређења безбедности путне инфраструктуре и биће примењени сви прихваћени предлози мера, уз уважавање рањивости свих учесника у саобраћају, приступа безбедног система и будућих захтева аутоматизованих возила. Са овако обезбеђеним високим стандардом безбедности путне инфраструктуре очекује се мањи ризик страдања у саобраћају. Обезбеђење високог стандарда безбедности путне инфраструктуре ће бити потпомогнуто промоцијом примене алата и разменом искустава на домаћим и међународним конференцијама и другим скуповима, редовним надзором над спровођењем алата и применом предложених мера побољшања, као и праћењем ефеката примене мера и доследном применом савременог концепта подељене одговорности.

Унапређење процеса праћења утицајних фактора на настанак саобраћајних незгода са посебним освртом на утицај пута - Доследно ће се спроводити алати, који имају за циљ

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

препознавање утицајних фактора на настанак саобраћајних незгода и последица саобраћајних незгода са посебним освртом на утицај пута. С тим у вези, редовно ће се пратити и анализирати утицајни фактори и спроводиће се редовне и периодичне обуке надлежних субјеката за прецизније препознавање и дефинисање утицајних фактора. Развиће се национална методологија и успоставити систем Дубинских анализа саобраћајних незгода, који ће омогућити формирање квалитетних база података о утицајним факторима настанка саобраћајних незгода у Републици Србији. Анализом овако прикупљених података о саобраћајним незгодама ће се створити услови за квалитетну процену околности које доводе до настанка саобраћајних незгода, односно створиће се услови за уочавање кључних проблема и предлагање ефикасних мера за спречавање настанка саобраћајних незгода, односно смањење страдања у друмском саобраћају.

Унапређење безбедности саобраћаја на локацијама повећане угрожености по рањиве учеснике у саобраћају на општинским путевима и улицама - Спровешће се детаљна анализа угрожености рањивих учесника у саобраћају и за све зоне школа и друге угрожене локације, за које се утврди већи ризик страдања по рањиве учеснике у саобраћају, припремиће се пројекти побољшања безбедности саобраћаја, а локације ће бити третиране адекватним мерама и активностима из тих пројеката, а све у циљу побољшања безбедности саобраћаја за угрожене категорије учесника у саобраћају.

Посебни циљ 3

Обновљен и у погледу безбедносних својстава унапређен возни парк.

Унапређење безбедносних својстава возила - Унапређење безбедносних својстава возила обезбедиће се кроз обнову возног парка новим возилима (у складу са Euroncap системом вредновања) и употребљаваним возилима из емисионих стандарда EURO 5 и EURO 6 који су опремљени савременим системима који помажу возачу да до незгоде не дође али и са системима који смањују последице саобраћајних незгода. Ово ће омогућити да се смањи број саобраћајних незгода где је возило узрок настанка незгоде, као и да се значајно смање последице саобраћајних незгода. Такође, радиће се анализа 41 међународних и националних истраживања у области безбедности возила.

Унапређење система одржавања возила, надоградње безбедносних система комерцијалних возила и трактора и контроле техничке исправности возила - Имајући у виду да обнова возног парка зависи од социјално - економских оквира део возног парка старијих годишта која не могу бити замењена морају да буду одржавани на начин да своје техничке карактеристике одржавају на безбедносно прихватљивом нивоу тј. да не долази до отказа у реалним условима вожње. За комерцијална возила и тракторе биће омогућено унапређење постојећих система доградњом недостајућих како активних тако и пасивних подсистема. Систем обавезне периодичне техничке контроле исправности возила унапређиваће се у складу са међународним прописима, искуствима најбољих међународних пракси и анализом стања исправности возила на основу доступних података и истраживања. Систем ванредне (неочекиване) контроле мора се значајно унапредити и правно уредити када су у питању комерцијална возила.

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

Унапређење система стимулација, фискалних подстицаја, субвенције и других погодности - Утврдиће се начин и критеријум стимулисања набавке возила високих емисионих стандарда и високих безбедносних стандарда за појединце. Из основних принципа да небезбедност плаћа безбедност и принципа загађивач плаћа (Директива) посебно ће се дефинисати начини стимулисања обнове возних паркова јавних предузећа и државних институција, али и обједињених набавки привредних система, комуналних предузећа, превозника, такси удружења а све у циљу унапређења безбедносних својстава возила и мотивације за обнову возних паркова. Посебно ће се дефинисати начин стимулације за доградњу система активне безбедности и заштитних система на комерцијалним возилима и тракторима.

Посебни циљ 4

Знање, ставови и понашање учесника у саобраћају на нивоу водећих земаља Европе у области безбедности саобраћаја.

Унапређење система саобраћајног образовања и васпитања - У циљу успостављања система саобраћајног образовања и васпитања неопходна је примена мера и активности које ће омогућити да свако лице, сагласно старости и начину на који учествује у саобраћају (пешак, возач, путник), пре започињања активног учешћа у саобраћају стекне одговарајућа знања и вештине, као и да развије позитивне ставове везано за безбедност саобраћаја. Наиме, висок ниво 46 знања, односно вештина, као и развијени позитивни ставови директно су сразмерни позитивном моделу понашања свих учесника у саобраћају (деце, учитеља, наставника, професора, родитеља, и др.). С обзиром на претходно, важно је предузети активности на унапређењу постојећег система саобраћајног образовања и васпитања на свим нивоима, почев од предшколских установа, преко основних и средњих школа, обука у ауто-школама до усавршавања постојећих возача.

Унапређење и интензивирање превентивно пропагандног деловања - Како би безбедност учесника у саобраћају била подигнута на највиши ниво, и достигнути постављени стратешки циљеви, неопходно је унапређење превентивно пропагандног деловања у безбедности саобраћаја, односно перманентна и доследна примена друштвеног маркетинга. Наиме, друштвено одговорне кампање у безбедности саобраћаја које су засноване на научној и стручној основи, уз политичку, медијску, институционалну, а посебно подршку полиције, представљају доказано средство којим се успешно унапређује и у позитивном смислу мењају знање, понашање и ставови учесника у саобраћају.

Праћење нивоа знања, ставова и безбедног понашања учесника у саобраћају - За успешно достизање пролазних (годишњих) и коначних циљева Стратегије неопходна је реализација мера везаних за праћење резултата, односно периодично (на годишњем нивоу) утврђивање постојећег стања и оцене стања безбедности саобраћаја. У ту сврху, неопходна је реализација пројеката усмерених ка мерењу индикатора безбедности саобраћаја везаних за заштитне системе (сигурносни појасеви, седишта за децу, заштитне кациге и сл.), индикатора везаних за поштовање ограничења брзине, вожњу под дејством алкохола и понашање рањивих учесника у саобраћају, те пројекте

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

идентификације најутицајнијих индикатора безбедности саобраћаја по територијама. Поред тога, важно је реализовати пројекте усмерене ка утврђивању ставова учесника у саобраћају и пројекте оцене (нивоа) безбедности саобраћаја по територијама, како би се током периода спровођења Стратегије поједине активности могле фокусирати, односно интензивирати. Коначно, периодичне процене нивоа знања на одабраном узорку учесника у саобраћају, могу такође указати на специфичне проблеме ка којима би требало усмерити активности.

Посебни циљ 5

Систем спасавања и збрињавања који максимизира могућност преживљавања и успешност здравственог опоравка повређених у саобраћајним незгодама.

Нормативизација националних процедура поступања свих хитних служби након саобраћајних незгода - Мером се успостављања уједначено поступање, бржи одговор, квалитетније збрињавање и спасавање, и већа способност прихватања повређених у саобраћајним незгодама на територији Републике Србије.

Успостављање савременог квалитетног комуникационог система - Мера подразумева успостављање система који омогућава квалитетну једновремену гласовну комуникацију међу свим хитним службама односно јединицама хитних служби успостављањем заједничких тетра канала радио везе и опремањем одговарајућим тетра радио уређајима и опремом, успостављање информационог система који омогућава квалитетну видео везу и брзо слање и пријем података између хитних служби односно јединица хитних служби, као и успостављање система који омогућује квалитетан пријем дојаве о саобраћајној незгоди (употреба смарт уређаја, прецизно геопозиционирање позиваоца, пријем eCall позива) што ће значајно унапредити брзину и квалитет деловања хитних служби.

Унапређење стручности, оспособљености и увежбаности припадника хитних служби за деловање након саобраћајне незгоде - Мера подразумева иновирање програма образовања, стручног усавршавања и увежбавања у циљу стицања знања, вештина и оспособљености припадника хитних служби за деловање након саобраћајне незгоде укључујући и масовне саобраћајне незгоде, кроз уврштавање садржаја у систем средњег, вишег и високог образовања, специјалистичких студија, непрекидног образовања и додатних обука, као и успостављањем система непрекидног заједничког обучавања и увежбавања припадника хитних служби у националном тренинг центру за заједничку обуку.

Успостављање база података о дејствима хитних служби након саобраћајне незгоде - Мера подразумева успостављање посебних база података у свим хитним службама које садрже битне податке о дејству након сваке саобраћајне незгоде, укључујући систем аутоматског бележења реакционих времена путем ГПС позиционирање јединица хитних служби.

Опремање хитних служби опремом за брзо и квалитетно деловање након саобраћајне незгоде - Мера подразумева опремање хитних служби опремом која омогућава брз

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

долазак на лице места, брз превоз повређених, квалитетно спасавање и збрињавање, обезбеђење лица места на потребном нивоу, квалитетно вршење увиђаја, и личну безбедност припадника хитних служби, што укључује и специјална возила, личну опрему, медицинску опрему, техничку опрему, опрему за прикупљање доказа о саобраћајној незгоди.

Локални оквир за доношење стратегије

Управљање безбедношћу саобраћаја је сложен поступак који захтева координисано деловање свих субјеката система безбедности саобраћаја. У принципу, управљање безбедношћу саобраћаја подразумева систематски рад у циљу континуираног побољшања безбедности саобраћаја. Стабилан и одржив систем безбедности саобраћаја подразумева постојање институција и организација које су од значаја за безбедност саобраћаја.

У оквиру локалних оквира за доношење стратегије биће:

- дефинисани институционални капацитети општине Лапово,
- извршена анализа стратегије безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2019. – 2024. године,
- дефинисано финансирање безбедности саобраћаја на територији општине Лапово,
- приказани трошкови саобраћајних незгода у претходном петогодишњем периоду.

Институционални капацитети општине Лапово

Најважнији субјекти локалног заштитног система безбедности саобраћаја на територији општине Лапово обухватају институције, организације, удружења, привредна друштва и предузетнике који обављају послове од значаја за безбедност саобраћаја, а као потенцијални чиниоци система безбедности саобраћаја препознати су следећи субјекти:

- Скупштина општине Лапово,
- Председник општине Лапово,
- Општинско веће општине Лапово,
- Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима на територији општине Лапово,
- Општинска управа (Одељење за урбанизам, имовинско – правне и стамбено - комуналне послове),
- Саобраћајна полиција (ПУ Крагујевац),
- Ватрогасна јединица,
- Дом здравља на територији општине Лапово,
- Установе образовања и васпитања на територији општине Лапово,
- Правна лица за вршење техничких прегледа на територији општине Лапово,

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

- Транспортне компаније,
- Невладине организације и удружења грађана,
- Средства јавног информисања, итд.

Скупштина општине је највиши орган Општине који врши основне функције локалне власти, утврђене Уставом, законом и Статутом општине Лапово.

Скупштина општине Лапово, у складу са законом:

1. доноси Статут општине и пословник Скупштине општине;
2. доноси буџет и усваја завршни рачун буџета;
3. утврђује стопе изворних прихода Општине, као и начин и мерила за одређивање висине локалних такса и накнада;
4. доноси план развоја Општине, планске документе јавних политика, средњорочне планове и друге планске документе, у складу са законом;
5. доноси просторни и урбанистички план Општине;
6. доноси прописе и друге опште акте из надлежности општине;
7. расписује општински референдум и референдум на делу територије Општине, изјашњава се о предлозима садржаним у грађанској иницијативи и утврђује предлог одлуке о самодоприносу;
8. образује и уређује организацију и рад организација и служби за потребе Општине;
9. оснива јавна предузећа и друштва капитала за обављање делатности од општег интереса у складу са законом и овим статутом, даје сагласност на законом одређене опште и друге правне акте и радње јавног предузећа, односно друштва капитала, ради заштите општег интереса;
10. оснива установе и организације у области предшколског образовања васпитања, основног образовања, културе, социјалне заштите, примарне здравствене заштите, физичке културе, спорта, дејче заштите и туризма, прати и обезбеђује њихово функционисање и доноси акт о мрежи јавних предшколских установа и јавних основних школа на територији општине на основу критеријума које утврди Влада;
11. именује и разрешава надзорни одбор и директора јавног предузећа чији је оснивач, даје сагласност на статут јавног предузећа и врши друга права оснивача у складу са законом и оснивачким актом;
12. именује и разрешава управни одбор, надзорни одбор и директора установе, организације и службе чији је оснивач и даје сагласност на њихове статуте у складу са законом;
13. бира и разрешава председника Скупштине и заменика председника Скупштине;
14. именује изборну комисију за спровођење избора за одборнике скупштине општине, у складу са законом;
15. поставља и разрешава секретара и заменика секретара Скупштине;
16. бира и разрешава председника Општине и, на предлог председника Општине, бира заменика председника Општине и чланове Општинског већа;
17. именује и разрешава главног урбанисту;
18. усваја Кадровски план;
19. уређује услове и начин обављања комуналних делатности, права и обавезе корисника комуналних услуга, обим и квалитет комуналних услуга и начин вршења надзора над

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

обављањем комуналних делатности, оснива јавна предузећа за обављање комуналне делатности, односно поверава обављање тих делатности друштву капитала или предузетнику, прописује опште услове одржавања комуналног реда и мере за њихово спровођење;

20. доноси годишње и средњорочне програме уређивања грађевинског земљишта; одлучује о отуђењу грађевинског земљишта у складу са законом и прописом Општине;

21. доноси локалну стамбену стратегију у складу са Националном стамбеном стратегијом, акциони план за њено спровођење и програме стамбене

подршке, може основати јавну стамбену агенцију у складу са законом, као и правно лице за обављање послова од јавног интереса у области становања;

22. уређује коришћење пословног простора који је у јавној својини Општине, уређује висину закупнине пословног простора и врши друге послове у вези са коришћењем пословног простора, у складу са законом и другим актима Општине;

23. уређује критеријуме и поступак давања станова у закуп и њихове куповине;

24. прописује висину закупнине за коришћење стамбених зграда, станова и гаража у јавној својини Општине;

25. ближе уређује коришћење, одржавање и управљање стварима у јавној својини Општине;

26. уређује начин коришћења превозних средстава у јавној својини Општине;

27. уређује ближе услове за обављање такси превоза путника;

28. доноси програме коришћења и заштите природних вредности и програме заштите животне средине, односно локалне акционе и санационе планове, у складу са стратешким документима и интересима и специфичностима Општине и утврђује посебну накнаду за заштиту и унапређење животне средине;

29. доноси годишњи програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта, утврђује противерозионе мере и њихово спровођење, одлучује о привођењу пашњака другој култури;

30. доноси програм развоја туризма у складу са Стратегијом; утврђује висину боравишне таксе на територији Општине;

31. доноси локални акциони план за борбу против корупције на нивоу Општине и образује стално радно тело за праћење спровођења локалног акционог плана;

32. доноси програм контроле и смањења популације напуштених паса и мачака, уређује држање и заштиту домаћих животиња и кућних љубимаца, у складу са законом;

33. доноси оперативни план за воде II реда, одређује место и начин коришћења воде за рекреацију, укључујући и купање;

34. доноси акциони план за спровођење Националне стратегије за младе на територији Општине, може основати канцеларију за младе;

35. доноси програм и план енергетске ефикасности;

36. одлучује о прибављању и отуђењу непокретности у јавној својини Општине, заснивању хипотеке на непокретностима у јавној својини Општине, као и о преносу права својине на другог носиоца права јавне својине;

37. одлучује о улагању ствари у јавној својини Општине и права у капитал јавног предузећа и друштва капитала чији је оснивач, у складу са законом;

38. одлучује о преносу права коришћења на стварима у својини Општине, установама, јавним агенцијама и другим организацијама чији је оснивач

Општина;

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

39. одлучује о давању концесије када су јавна тела и предмет концесије у надлежности Општине, даје сагласност на концесиони акт;
40. даје сагласност и усваја предлог пројекта јавно-приватног партнерства, даје сагласност на нацрт јавног уговора у пројекту јавно-приватног партнерства и даје овлашћење председнику Општине да потпише јавни уговор у име Општине;
41. образује Штаб за ванредне ситуације, доноси план и програм развоја система заштите и спасавања;
42. утврђује општинске таксе и друге локалне приходе који Општини припадају по закону;
43. утврђује висину доприноса за уређивање грађевинског земљишта;
44. утврђује накнаду за комуналне услуге и даје сагласност на одлуку о промени цена комуналних услуга, у складу са законом;
45. утврђује критеријуме и поступак за регресирање трошкова боравка у предшколској установи за децу из материјално угрожених породица;
46. доноси акт о јавном задуживању Општине, у складу са законом којим се уређује јавни дуг;
47. прописује радно време угоститељских, трговинских и занатских објеката;
48. даје мишљење о републичком, покрајинском и регионалном просторном плану;
49. оснива стална и повремена радна тела за разматрање питања из њене надлежности;
50. подноси иницијативу за покретање поступка оснивања, укидања или промене територије Општине;
51. предлаже Влади Републике Србије утврђивање јавног интереса за експропријацију у корист Општине;
52. даје мишљење о законима којима се уређују питања од интереса за локалну самоуправу;
53. разматра извештај о раду и даје сагласност на програм рада корисника буџета;
54. одлучује о сарадњи и удруживању са градовима и општинама, удружењима, хуманитарним и другим организацијама;
55. информише јавност о свом раду;
56. покреће поступак за оцену уставности и законитости закона или другог општег акта Републике Србије којим се повређује право на локалну самоуправу;
57. доноси одлуку о организовању, финансирању и условима рада саветника за заштиту права пацијената;
58. утврђује празник Општине;
59. даје сагласност на употребу имена, грба и другог обележја Општине;
60. уређује поступак, услове и критеријуме за додељивање јавних признања и почасних звања које додељује Општина и одлучује о додели јавних признања и почасних звања;
61. одлучује о називима улица, тргова, градских четврти, заселака и других делова насељених места;
62. разматра и усваја годишње извештаје о раду јавних предузећа, установа и других јавних служби чији је оснивач или већински власник општина;
63. разматра годишњи извештај главног урбанисте о стању у простору;
64. усваја Етички кодекс понашања функционера;
65. обавља и друге послове утврђене законом и Статутом општине Лапово.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Општинско веће општине Лапово је извршни орган Општине Лапово који обавља послове утврђене Законом и Статутом Општине, а чине га председник општине, заменик председника општине, као и пет чланова Општинског већа. Председник општине је председник Општинског већа.

Општинско веће:

1. предлаже Статут, буџет и друге одлуке и акте које доноси Скупштина;
2. непосредно извршава и стара се о извршавању одлука и других аката Скупштине општине;
3. доноси одлуку о привременом финансирању у случају да Скупштина општине не донесе буџет пре почетка фискалне године;
4. врши надзор над радом Општинске управе, поништава или укида акте Општинске управе који нису у сагласности са законом, статутом и другим општим актом или одлуком које доноси Скупштина општине;
5. решава у управном поступку у другом степену о правима и обавезама грађана, предузећа и установа и других организација у управним стварима из надлежности Општине;
6. прописује посебне елементе процене ризика и учесталост вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика из изворне надлежности Општине, као и посебне елементе плана одређеног инспекцијског надзора из изворне надлежности Општине;
7. прати реализацију програма пословања и врши координацију рада јавних предузећа чији је оснивач Општина;
8. подноси тромесечни извештај о раду јавних предузећа Скупштини општине, ради даљег извештавања у складу са законом којим се уређује правни положај јавних предузећа;
9. предлаже акта које доноси Скупштина општине ради заштите општег интереса у јавном предузећу и друштву капитала чији је оснивач Општина;
10. одлучује решењем о употреби средстава текуће и сталне буџетске резерве;
11. стара се о извршавању поверених надлежности из оквира права и дужности Републике;
12. поставља и разрешава начелника Општинске управе;
13. поставља општинског правобраниоца;
14. доноси План одбране Општине који је саставни део Плана одбране Републике Србије, усклађује припреме за одбрану правних лица у делатностима из надлежности Општине са Планом одбране Републике Србије, доноси одлуку о организовању и функционисању цивилне заштите и јединица опште намене;
15. доноси Процену угрожености и План заштите и спасавања у ванредним ситуацијама и План заштите од удеса;
16. образује жалбену комисију;
17. образује стручна саветодавна радна тела за поједине послове из своје надлежности;
18. информише јавност о свом раду;
19. доноси пословник о раду на предлог председника Општине;
20. врши и друге послове, у складу са законом.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима на територији општине Лапово

Закон о безбедности саобраћаја на путевима дефинише да Агенција за безбедност саобраћаја координира рад тела за безбедност саобраћаја на путевима у локалним самоуправама и даје сагласност на програм за рад тела за безбедност саобраћаја на путевима у локалним самоуправама Републике Србије.

Национални систем безбедности саобраћаја је централну улогу у локалном систему безбедности саобраћаја поверио локалним телима за безбедност саобраћаја. Одлуком скупштине општине Лапово, формиран је Савет за безбедност саобраћаја општине Лапово.

Задатак Савета је да прати безбедност и друга питања у области саобраћаја на територији општине Лапово, ангажује се и аплицира у програмима и акцијама из ове области које спроводе локални, покрајински и републички органи и друге институције и међународне организације и други субјекти који се баве овим питањима и проблематиком, а у циљу обезбеђивања услова за побољшање безбедносних и других услова од значаја за одвијање саобраћаја у општини.

Улога Савета је да иницира, организује, прати и координира рад институција безбедности саобраћаја на локалном нивоу, као и да успоставља сарадњу са Националним институцијама безбедности саобраћаја.

Рад Савета дефинисан је Правилником о раду тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима (Службени Гласник РС, бр. 16/24). Овим правилником ближе се уређују организација, начин рада, извештавање и праћење рада тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима (комисија, савет и сл.), које оснива извршни орган јединице локалне самоуправе, општинско веће, односно градско веће (у даљем тексту: Надлежни орган), као стручно радно тело, ради обављања послова из области безбедности саобраћаја на путевима из надлежности јединице локалне самоуправе.

Савет чине представници органа, организација, институција, невладиног сектора и других субјеката који делују у систему безбедности саобраћаја на путевима на подручју јединице локалне самоуправе, а нарочито у областима безбедности саобраћаја, управљања путевима, финансија, јавних набавки, комуналних и инспекцијских послова, правосуђа, здравства, предшколског и школског васпитања и образовања и медија.

Савет континуирано анализира стање безбедности саобраћаја, показатеље безбедности саобраћаја (индикаторе) и ставове учесника у саобраћају на подручју јединице локалне самоуправе и на седницама тела предлаже одређене мере и активности у оквиру области рада. Приликом предлагања мера и активности, чланови тела треба да препознају угрожене категорије учесника у саобраћају и активности усмере на унапређење безбедности најугроженијих категорија учесника у саобраћају.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Савет непрекидно прати и предлаже мере за унапређење безбедности саобраћаја на путевима на подручју јединице локалне самоуправе, на основу података о обележјима значајним за безбедност саобраћаја. Приликом предлагања мера и активности тело узима у обзир донете стратешке документе, односно Националну и локалну стратегију безбедности саобраћаја на путевима, Акциони план безбедности саобраћаја на путевима, Национални годишњи програм унапређења безбедности саобраћаја на путевима (у даљем тексту: Национални програм) и активности Агенције за безбедност саобраћаја (у даљем тексту: Агенција) на националном нивоу.

Савет спроводи активности на изради и предлагању стратегије и годишњег плана безбедности саобраћаја на путевима, које доноси Надлежни орган, у складу са Националном стратегијом и Акционим планом које доноси Влада.

Поред чланова тела (председника, заменика, координатора и других), у раду тела могу учествовати и представници заинтересованих лица задужених за унапређење безбедности саобраћаја на путевима, када се разматрају питања из њихове надлежности и њихово учешће може допринети квалитетнијем раду тела.

Чланови тела могу предложити председнику тела лица, која по њиховом мишљењу треба да учествују у раду на одређеној седници. Предложена лица немају право гласа приликом одлучивања по тачкама дневног реда.

Тело сагледава и оцењује проблеме безбедности саобраћаја, са прецизним одређивањем надлежности одговорних субјеката који делују у систему безбедности саобраћаја на подручју јединице локалне самоуправе.

Одговорни субјекти за праћење реализације мера и активности су чланови тела или представници организација, институција или субјеката задужених за унапређење безбедности саобраћаја на путевима на подручју јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе и друга лица која могу бити ангажована за праћење реализације одређених мера и активности.

За извршење појединих активности из Програма, Надлежни орган може ангажовати лице које је стручно оспособљено да обавља послове из области безбедности саобраћаја на путевима, у складу са законом.

Извештавање о стању безбедности саобраћаја на путевима је саставни део праћења стања безбедности саобраћаја на путевима на подручју јединице локалне самоуправе. Тело подноси извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима Надлежном органу најмање два пута годишње.

Извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима треба да укаже на тренутно стање безбедности саобраћаја на подручју јединице локалне самоуправе са јасно издвојеним проблемима, најважнијим реализованим активностима и активностима које је потребно реализовати у наредном периоду са циљем унапређења безбедности саобраћаја на путевима.

***Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године***

Извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима, у складу са законом, Надлежни орган подноси скупштини јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе најмање двапут годишње.

Извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима састављен за првих шест месеци текуће године, подноси се скупштини на седници након 31. јула за текућу годину, односно за период од годину дана подноси се након 31. јануара наредне календарске године.

Координатор извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима доставља Агенцији након подношења скупштини јединице територијалне аутономије, односно јединице локалне самоуправе.

Надлежни орган дужан је да, у складу са законом, извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима учини доступним јавности.

***Анализа стратегије безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2019. – 2024. године***

Стратегијом безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2019. – 2024. године дефинисано је жељено стање безбедности саобраћаја.

АМБИЦИЈА - Остварити најбоље резултате у области безбедности саобраћаја у односу на све локалне самоуправе у Републици Србији.

МИСИЈА - Применити концепт системског управљања безбедношћу саобраћаја у општини Лапово и успоставити делотворан систем безбедности саобраћаја.

ВИЗИЈА - Општина на чијој територији нема смртно страдалих и тешко повређених лица у саобраћају.

ЦИЉЕВИ - Општи циљ је јачање заштитног система кроз јачање капацитета и интегритета свих субјеката безбедности саобраћаја и унапређење њихове међусобне комуникација, кооперације и координације. Доношење стратегије треба да омогући изградњу одрживог и делотворног система управљања безбедношћу саобраћаја до 2024. године, који ће омогућити:

- да се одржи тренд „0“ погинулих лица у саобраћају;
- да се број тешко повређених лица у саобраћају смањи бар за половину у 2024. години, у односу на 2015. годину;
- да се одржи тренд „0“ погинуле деце у саобраћају;
- да се одржи тренд „0“ тешко повређене деце у саобраћају;
- да се преполове укупни, годишњи друштвено-економски трошкови саобраћајних незгода у 2024. години, у односу на 2015. годину.

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

Анализом стања безбедности саобраћаја у општини Лапово у 2023. години може се закључити следеће:

- да број погинулих у 2023. години износи 2 лица, што је повећање у односу на 2015. годину када је погинуло 1 лице у саобраћајним незгодама,
- да број тешко повређених у 2023. години износи 6 лица, што је смањење у односу на 2015. годину када је било 11 тешко повређених лица,
- да нема погинуле деце у саобраћају у 2023. години,
- да нема тешко повређене деце у саобраћају у 2023. години,
- укупни трошкови у 2023. години износили су 925.071 €, док су у 2015. години износили 740.066 €.

На основу наведених података долази се до закључка да тренутно стање безбедности саобраћаја не показује тежњу ка испуњењу циљева дефинисаних Стратегијом безбедности саобраћаја на путевима општине Лапово за период од 2019. до 2024. године. Наиме, у 2023. години дошло је до повећања броја погинулих лица и укупних трошкова, што није у складу са дефинисаним циљевима.

Имајући у виду да је нова стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово рађена током 2024. године, за потребе анализе достизања циљева стратегијом безбедности саобраћаја на путевима општине Лапово за период од 2019. до 2024. године, коришћени су подаци о саобраћајним незгодама и последицама из 2023. године.

Финансирање безбедности саобраћаја у општини Лапово

Финансирање безбедности саобраћаја у општини Лапово дефинисано је Законом о безбедности саобраћаја на путевима и Правилником о раду тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима (Службени Гласник РС, бр. 16/24).

Законом о безбедности саобраћаја на путевима прописано је да:

- Средства од новчаних казни за прекршаје и привредне преступе предвиђене прописима о безбедности саобраћаја на путевима припадају буџету Републике Србије.
- За финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима опредељују се средства у буџету Републике Србије, на размену министарства надлежног за унутрашње послове.
- За финансирање унапређења безбедности саобраћаја могу се користити и приходи по основу међународних уговора и средства домаћих и страних правних и физичких лица, кроз донације, поклоне, прилоге и друге видове помоћи, као и други извори, у складу са законом.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Распоред и коришћење средстава за финансирање унапређења безбедности саобраћаја на путевима врши се у складу са актом, који за сваку календарску годину доноси Влада, на предлог министра надлежног за унутрашње послове.

Саставни део акта је Национални годишњи програм унапређења безбедности саобраћаја на путевима, који садржи циљеве, мере и активности у оквиру кључних области рада, начин реализације, рокове, финансијска средства и одговорне субјекте.

Националним годишњим програмом унапређења безбедности саобраћаја морају бити обухваћене следеће кључне области рада:

- 1) унапређење саобраћајне инфраструктуре са становишта унапређења безбедности саобраћаја на путевима;
- 2) рад Тела за координацију;
- 3) унапређење саобраћајног васпитања и образовања;
- 4) превентивно-промотивне активности из области безбедности саобраћаја на путевима;
- 5) научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја;
- 6) опремање јединица саобраћајне полиције и других органа надлежних за послове безбедности саобраћаја.

Националним годишњим програмом унапређења безбедности саобраћаја могу бити обухваћене и друге активности из области безбедности саобраћаја на путевима.

Предлог програма који се финансира из буџета Републике Србије припрема се на основу јавног позива, који расписује Агенција, након прибављене сагласности Министарства унутрашњих послова.

Јавним позивом дефинишу се кључне области рада, које треба да садржи програм јединице локалне самоуправе; финансијска средства за одређену област рада која се финансира кроз јави позив; рокови; смернице за припрему програма и остале потребне конкурсне документације за пријаву по јавном позиву; начин подношења пријаве; начин одлучивања о додели средстава; начин извештавања и праћења реализације програма и други елементи јавног позива.

Јавни позив се објављује на интернет страницама Агенције и Министарства. Агенција може да распише јавни позив и више пута у току календарске године, а све до утрошка планираних средстава.

Средства која се додељују по јавном позиву јесу наменска средства, која се опредељују у складу са Националним програмом и могу се користити искључиво за реализацију појединачних мера и активности дефинисаних у документима.

Агенција координаторима доставља препоруке за припрему предлога програма пре објављивања јавног позива.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Након објављивања јавног позива, тело припрема предлог програма и доставља надлежном органу јединице локалне самоуправе на усвајање.

Усвојени програм од стране Надлежног органа и осталу потребну конкурсну документацију захтевану за пријаву по јавном позиву јединица локалне самоуправе, односно тело, доставља Агенцији на сагласност у току трајања јавног позива.

Савет за безбедност саобраћаја општине Лапово конкурисао је на први јавни позив који је расписала Агенција за безбедност саобраћаја. На основу одлуке министарства унутрашњих послова општини Лапово су одобрена средства за финансирање безбедности саобраћаја у износу од 2.500.000,00 динара за 2024. годину.

Средства су била распоређена по следећим областима рада:

- 1) Унапређење саобраћајне инфраструктуре са становишта унапређења безбедности саобраћаја на путевима (*Израда пројекта мапирања ризика, идентификација и рангирање опасних места за општинске путеве и улице, износ средстава 600.000,00 динара*);
- 2) Рад Тела за координацију (*Рад савета (одржавање седница), износ средстава 200.000,00 динара*);
- 3) Унапређење саобраћајног васпитања и образовања (*Едукација деце предшколског узраста, Едукација ученика основношколског узраста, Едукација ученика средњошколског узраста, износ средстава 360.000,00 динара*);
- 4) превентивно-промотивне активности из области безбедности саобраћаја на путевима (*Реализација кампање на унапређењу знања, ставова и понашања пешака приликом преласка коловоза, Реализација кампање на унапређењу знања, ставова и понашања возача комерцијалних возила, Реализација кампање на унапређењу знања, ставова и понашања младих за безбедно учење у саобраћају, износ средстава 390.000,00 динара*);
- 5) научно-истраживачки рад у области безбедности саобраћаја (*Израда стратегије безбедности саобраћаја са акционим планом за период 2025. до 2030. године, Истраживање (студија) ставова и понашања учесника у саобраћају на територији општине, износ средстава 950.000,00 динара*).

Финансирање безбедности саобраћаја се може остварити донацијама и добровољним прилозима од стране одговорних предузетника, правних лица и свих грађана који су у могућности и желе да финансирају безбедност саобраћаја на територији локалне самоуправе.

Друштвено одговорне компаније, невладине и хуманитарне организације могу дати допринос – финансијски или програмски у оквиру својих делокруга. Ауто школе могу бити анимирани да реализују специфичне дообуке младих, такозваних повремених и старих возача, а технички прегледи да током године обаве одређени број неформалних контролних/консултативних прегледа возила.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Трошкови саобраћајних незгода

Трошкови саобраћајних незгода представљају укупну висину штета изазваних саобраћајним незгодама. У трошкове саобраћајних незгода према Стратегији безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период 2015. до 2020. године спадају:

- бол и патња жртава саобраћајних незгода,
- губитак квалитета живота жртава саобраћајних незгода,
- некомпензована бол и недостатак жртве родбини,
- изгубљена продуктивност,
- трошкови оштећења возила и објеката,
- трошкови здравствених услуга,
- социјална давања,
- трошкови поступања након саобраћајне незгоде (хитне службе),
- изгубљена добит,
- трошкови осигурања,
- трошкови радног места,
- правни трошкови,
- трошкови правосудних органа,
- трошкови спровођења санкција,
- трошкови услед временских губитака и др.

Одређивање висине штете настале у саобраћајним незгодама представља процес који веома често подразумева различите приступе и поступке. У Републици Србији још увек није званично прихваћен (усвојен) модел за процену штете у саобраћајној незгоди. Сходно томе, за прорачун трошкова саобраћајних незгода у општини Лапово, коришћена је методологија Европске комисије за процену укупних друштвено-економских последица саобраћајних незгода, а која је усвојена и у Националној Стратегији безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2023. до 2030. године.

Према овој методологији, трошак једне саобраћајне незгоде са погинулим лицем износи 3.273.909 евра, трошак једне саобраћајне незгоде са тешко повређеним лицем износи 498.591 евра, док трошак једне саобраћајне незгоде са лакше повређеним лицем износи 38.514 евра.

На основу модела прорачуна висине штете у оквиру Стратегије безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије (2023-2030), израчунати су укупни трошкови саобраћајних незгода на територији општине Лапово у односу на последице саобраћајних незгода које су се догодиле у периоду од 2019. до 2023. године.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

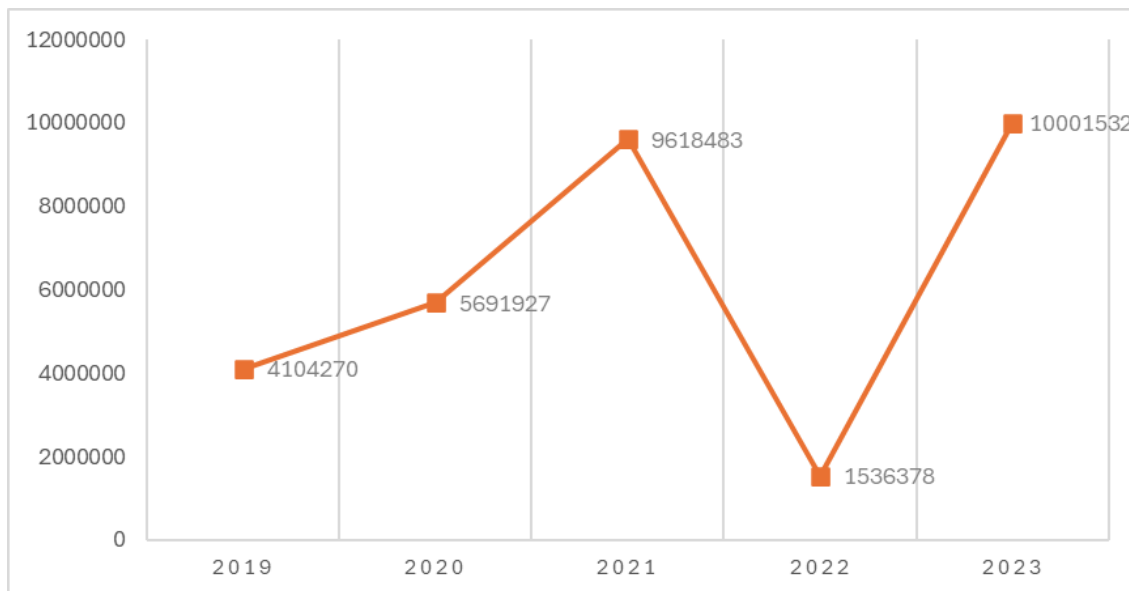
Табела 2.1. Број саобраћајних незгода са погинулим и повређеним лицима у општини Лапово периоду од 2019. до 2023. године

ГОДИНА	СН ПОГ	СН ЛТП	СН ТТП	СН НАСТ
2019	-	3	8	11
2020	1	11	4	16
2021	2	15	5	22
2022	-	14	2	16
2023	2	12	6	20
Укупно	5	55	25	85

Табела 2.2. Трошкови саобраћајних незгода на територији општине Лапово у периоду од 2019. до 2023. године

ГОДИНА	СН ПОГ	СН ЛТП	СН ТТП	СН НАСТ
2019	0	115.542	3.988.728	4.104.270
2020	3.273.909	423.654	1.994.364	5.691.927
2021	6.547.818	577.710	2.492.955	9.618.483
2022	0	539.196	997.182	1.536.378
2023	6.547.818	462.168	2.991.546	10.001.532

Укупни трошкови саобраћајних незгода у посматраном временском периоду на територији општине Лапово, према моделу прорачуна висине штете у оквиру Стратегије безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије (2023-2030), износе 30.952.590 евра. Највећи трошкови саобраћајних незгода на територији општине Лапово забележени су у 2023. години у укупном износу од 10.001.532 евра.

Графикон 2.1. Трошкови саобраћајних незгода на територији општине Лапово у периоду од 2019. до 2023. године

3. АНАЛИЗА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

У овом поглављу извршена је анализа постојећег стања безбедности саобраћаја у општини Лапово за период од 2019. до 2023. године. За спровођење анализе коришћена је Интегрисана база података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, израђена од стране Агенције за безбедност саобраћаја Републике Србије.

Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. Индикатори безбедности саобраћаја, односно индиректни показатељи безбедности саобраћаја представљају један од алата помоћу којих се анализира стање у безбедности саобраћаја и на основу којих је могуће детектовати проблеме у саобраћају као и дефинисати мере за њихово решавање.

Анализа постојећег стања безбедности саобраћаја (апсолутних показатеља безбедности саобраћаја) за период од 2019. до 2023. године обухватила је следеће:

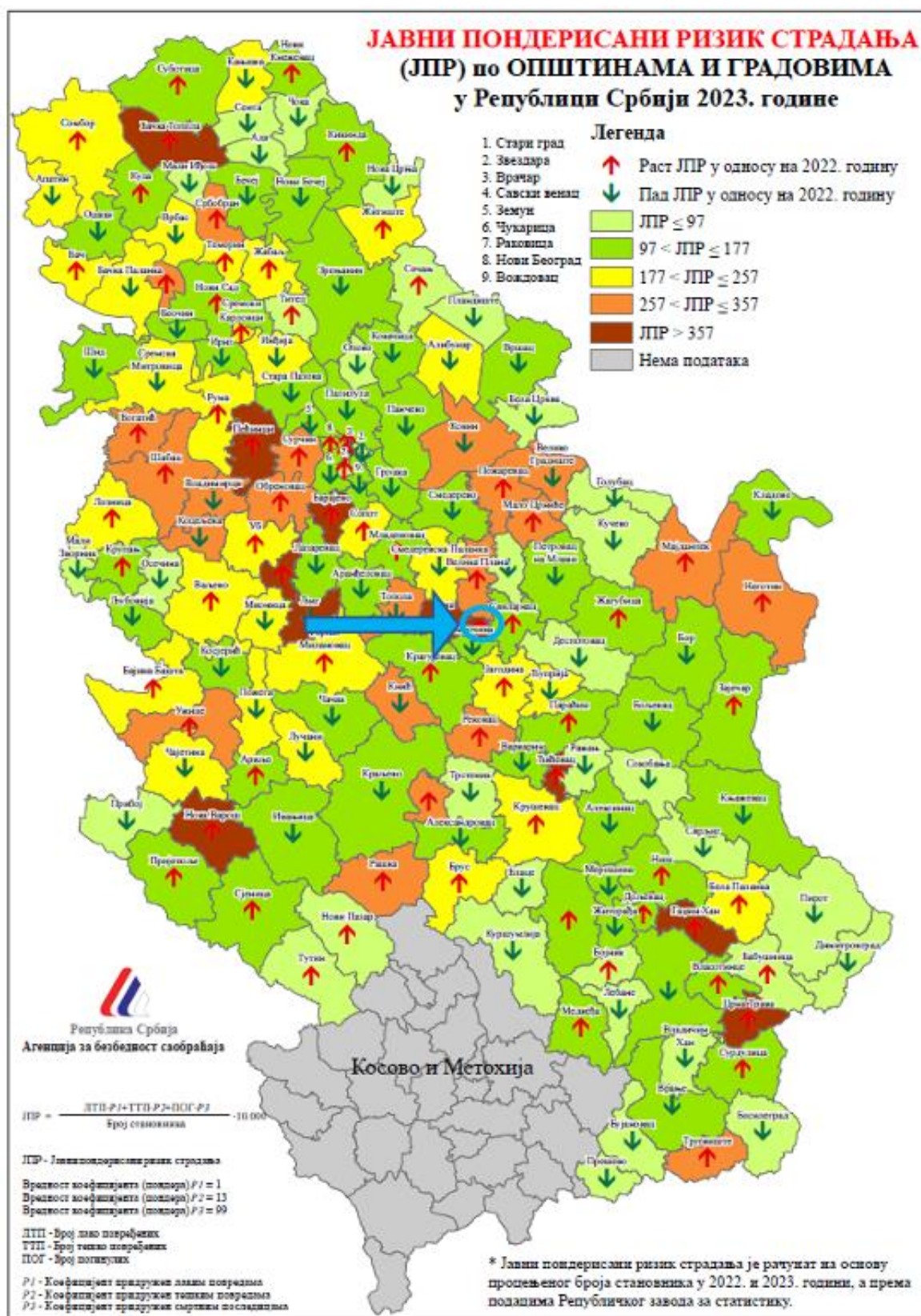
- јавни пондерисани ризик страдања;
- број и последице саобраћајних незгода;
- учешће категорија возила у саобраћајним незгодама,
- својства настрадалих лица у саобраћајним незгодама,
- временску анализу саобраћајних незгода и последица (месечну, недељну и часовну расподелу саобраћајних незгода и последица саобраћајних незгода),
- просторну расподелу саобраћајних незгода,
- безбедност путничких аутомобила у саобраћају,
- безбедност теретних возила у саобраћају,
- безбедност тракториста у саобраћају,
- безбедност пешака у саобраћају.

Анализа индикатора безбедности саобраћаја обухватила је следеће индикаторе:

- Проценат возача путничких аутомобила који не користе мобилни телефон током вожње (укупно),
- Проценат употребе сигурносних појасева на предњим седиштима у путничким аутомобилима (укупно),
- Проценат употребе сигурносних појасева на задњим седиштима у путничким аутомобилима (укупно),
- Проценат употребе заштитних система за децу – дечије ауто седиште – 0-3 године,
- Проценат употребе заштитних система за децу – 4-12 година,
- Проценат употребе заштитних система за децу – 0-12 година,
- Проценат употребе заштитних кацига од стране мотоциклиста,
- Проценат употребе заштитних кацига од стране мопедиста,
- Проценат пешака који прелазе коловоз ван обележеног пешачког прелаза,
- Проценат исправних прелаза коловоза деце.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Јавни пондерисани ризик страдања

Слика 3.1. Јавни пондерисани ризик страдања по општина у Републици Србији и класа (вредност) ризика за општину Лапово (извор: АБС, 2024)

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

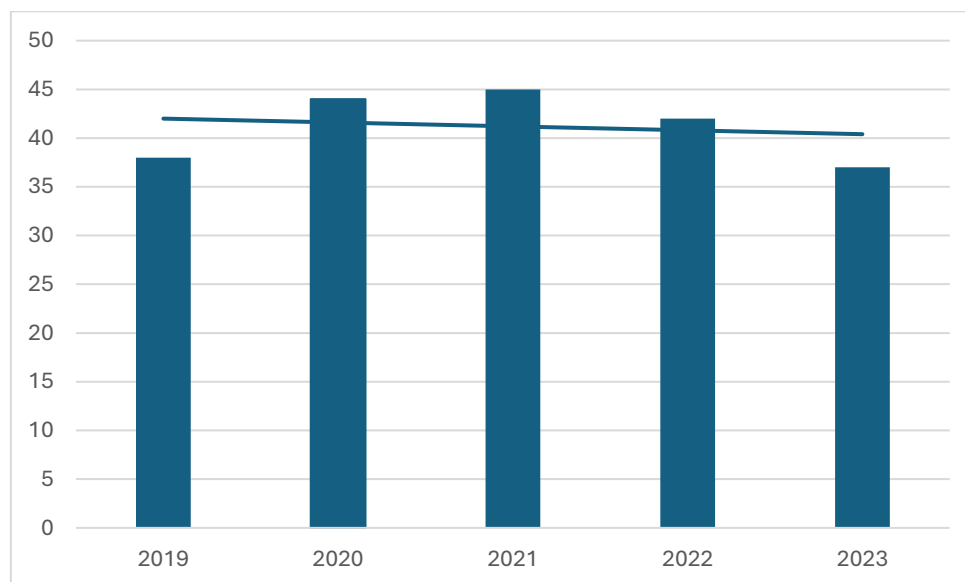
На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2023. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2023. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Лапово припада класи веома високе вредности ризика, при чему је у 2023. години дошло до повећања јавног пондерисаног ризика у односу на 2022. годину. Ова локална самоуправа је на 157. месту од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2023. годину.

У табели 3.1. приказан је број саобраћајних незгода на територији општине Лапово у претходних пет година, односно у периоду од 2019. године до 2023. године.

Број саобраћајних незгода и последица

Табела 3.1. Број саобраћајних незгода од 2019. године до 2023. године

ГОДИНА	СН ПОГ	СН ПОВ	СН НАСТ	СН МШ	СН УК
2019	0	11	11	27	38
2020	1	15	16	28	44
2021	2	20	22	23	45
2022	0	16	16	26	42
2023	2	18	20	17	37

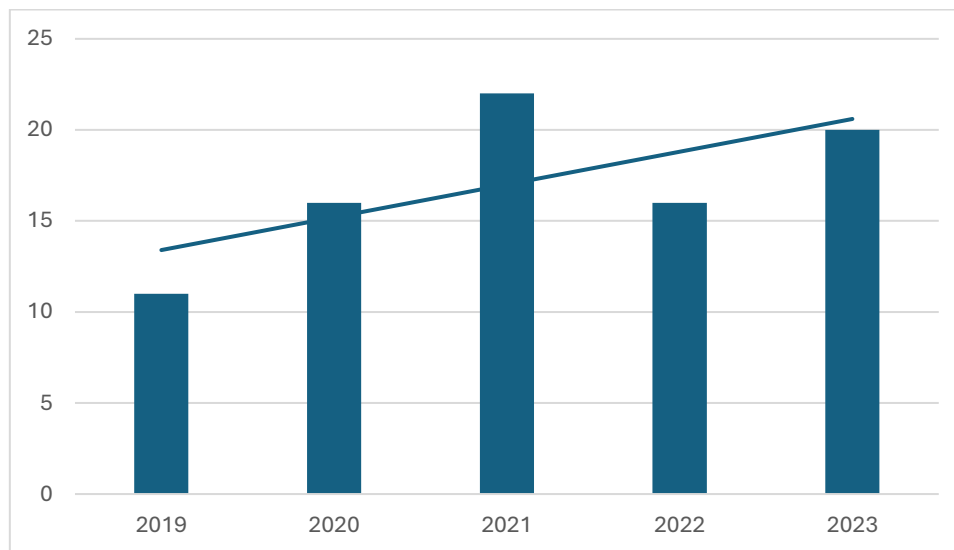

Графикон 3.1. Расподела броја саобраћајних незгода у периоду од 2019. године до 2023. године

Са графикона 3.1. може се видети да је у општини Лапово успостављен растући а затим опадајући тренд броја саобраћајних незгода, у претходних пет година. **Број саобраћајних незгода од 2019. до 2021. године расте**, што је представљало велики проблем безбедности

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

саобраћаја на територији општине, док је 2022. и 2023. године тај број почео да се смањује.

Графикон 3.2. Расподела броја саобраћајних незгода са настрадалим лицима, у периоду од 2019. године до 2023. године

Уколико се изврши анализа броја саобраћајних незгода са настрадалим лицима, ситуација је таква да је генерално заступљен растући тренд броја саобраћајних незгода са настрадалим лицима, изузев 2022. године, када се бележи пад у односу на 2021. годину.

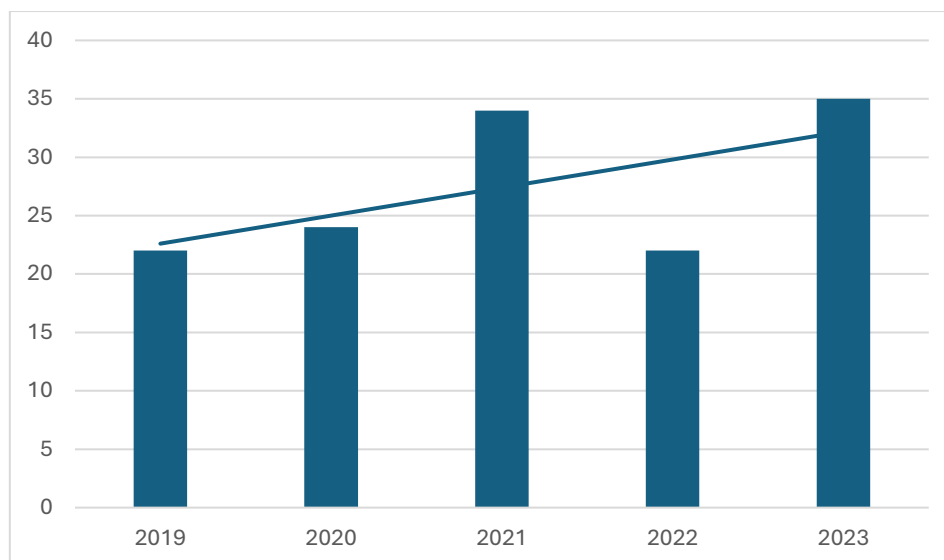
У табели 3.2. приказане су последице саобраћајних незгода на територији општине Лапово у претходних пет година, односно у периоду од 2019. године до 2023. године. Последице саобраћајних незгода су приказане по следећој расподели: погинула лица, тешко повређена лица и лако повређена лица у саобраћајним незгодама. Збир свих последица представља укупан број настрадалих лица.

Табела 3.2. Последице саобраћајних незгода од 2019. године до 2023. године

ГОДИНА	ПОГ	ТПП	ЛТП	ПОВ	УК НАСТ
2019	0	10	12	22	22
2020	1	4	19	23	24
2021	2	7	25	32	34
2022	0	4	18	22	22
2023	2	6	27	33	35

Расподела настрадалих лица по годинама је следећа: 2019. године 22 лица; 2020. године 24 лица; 2021. године 34 лица; 2022. године 22 лица, и 2023. године 35 лица. У 2019. и 2022. години није било погинулих лица, у 2020. години погинуло је једно лице, док су у 2021. и 2023. години погинула по 2 лица у саобраћајним незгодама. Број настрадалих лица се по изменично смањује и повећава.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Графикон 3.3. Последице саобраћајних незгода (укупан број настрадалих) у периоду од 2019. године до 2023. године

Учешће категорија возила у саобраћајним незгодама

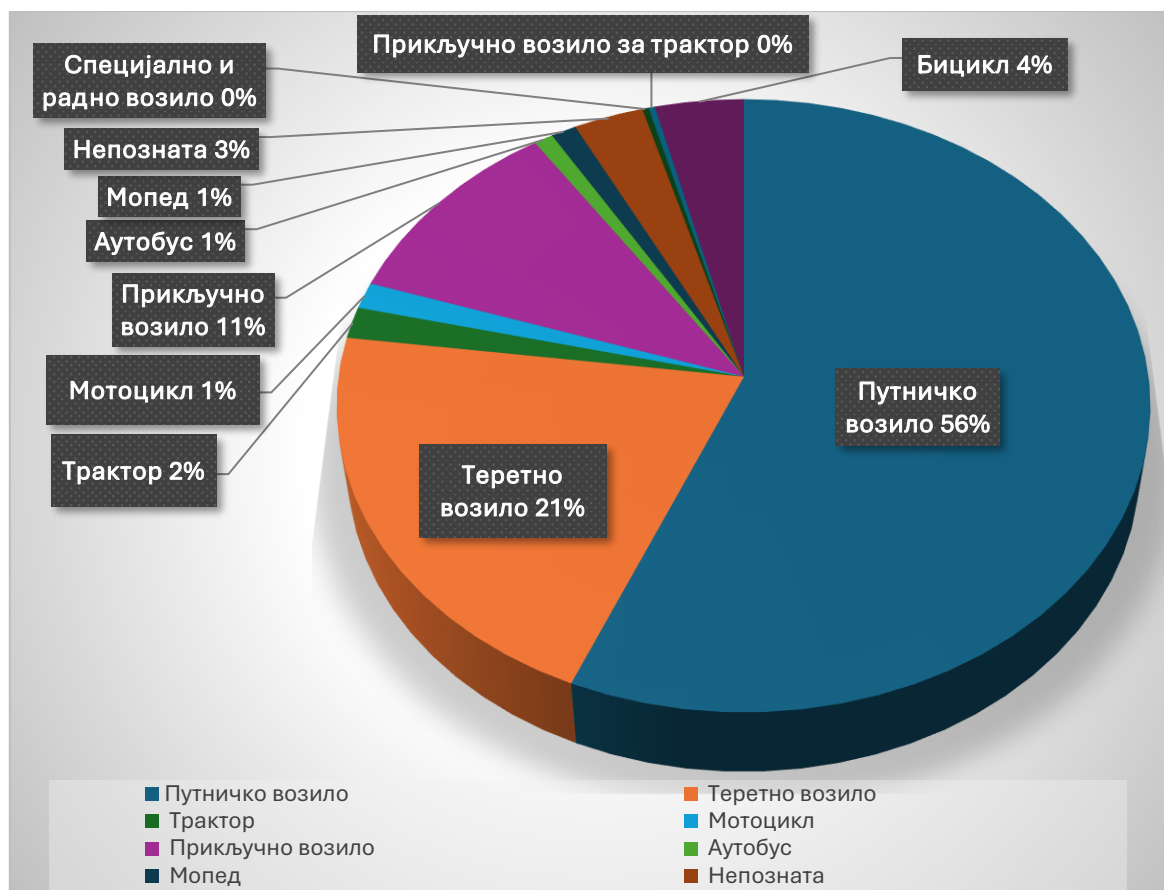
У 206 регистрованих саобраћајних незгода учествовало је укупно 362 возила. Највећи број возила чинила су путничка возила (204), теретна возила (75) и прикључна возила (38), док су остале категорије возила биле заступљене у значајно мањем броју.

Табела 3.3. Учешће појединих категорија возила у саобраћајним незгодама

Категорија	Укупно
Путничко возило	204
Теретно возило	75
Трактор	6
Мотоцикл	5
Прикључно возило	38
Аутобус	3
Мопед	4
Непозната	11
Специјално и радно возило	1
Прикључно возило за трактор	1
Бицикл	14
Укупно	362

Процентуално учешће категорија возила у саобраћајним незгодама било је заступљено у следећим вредностима: путничко возило 56%; теретно возило 21%; мотоцикл 1%; прикључно возило 11%; аутобус 1%; мопед 1%; бицикл 4%; трактор 2%; специјално и радно возило 0.5%; прикључно возило за трактор 0.5% и непозната категорија 3%.

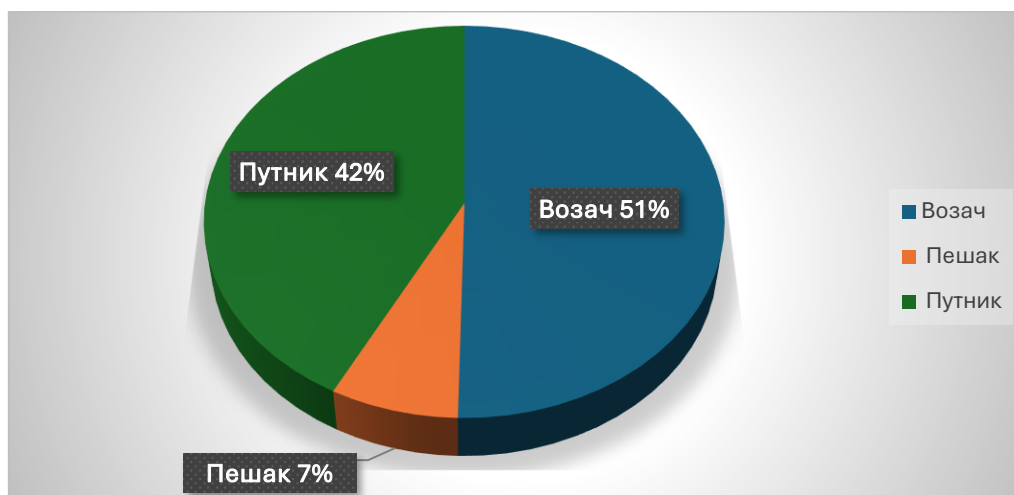
**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Графикон 3.4. Расподела категорија возила која су учествовала у саобраћајним незгодама

Својства настрадалих лица у саобраћајним незгодама

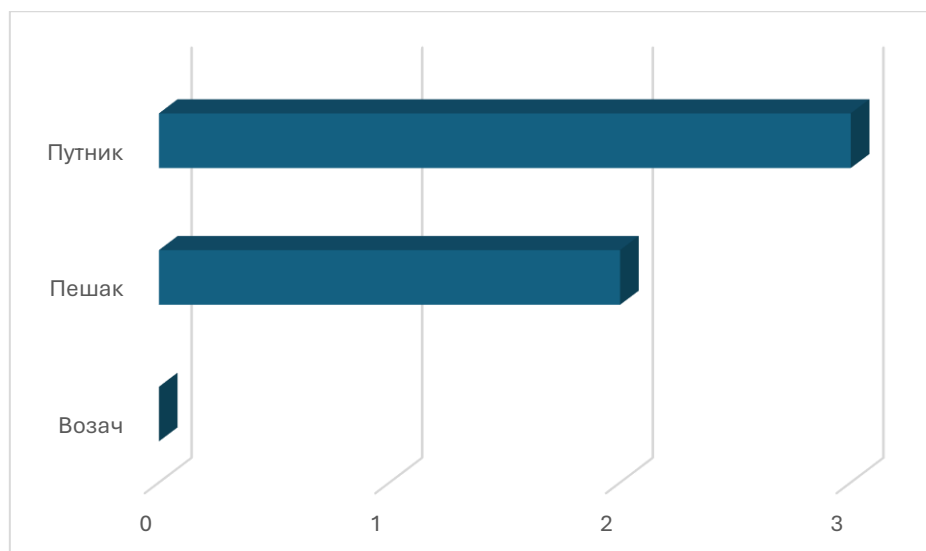
На графикону 3.5. приказана је расподела настрадалих лица у саобраћајним незгодама према својству учешћа у саобраћајним незгодама. Број настрадалих лица која су учествовала у саобраћајним незгодама заступљена су у својству возача (69 лица, 51%), својству путника (58 лица, 42 %) и пешака (10 лица, 7%). Укупан број настрадалих лица за период 2019. – 2023. године износио је 137 лица.

Графикон 3.5. Расподела настрадалих лица према својствима учешћа у саобраћају

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

У саобраћајним незгодама на територији општине Лапово у посматраном периоду погинуло је 5 лица. Структура погинулих лица приказана је на графикону 3.6.

Графикон 3.6. Расподела погинулих лица према својствима учешћа у саобраћају

Старосна структура погинулих лица била је 19, 39, 50, 55 и 80 година старости.

Временска расподела саобраћајних незгода

Месечна расподела саобраћајних незгода и последица

Анализом броја незгода (видети табелу 3.4 и графикон 3.7) долази се до података да се највећи број саобраћајних незгода догодио у месецу децембру (28 СН), мају (27 СН), јуну и октобру (22 и 21 СН). Док се са друге стране у јануару и априлу месецу догодио најмањи број саобраћајних незгода (по 10 СН).

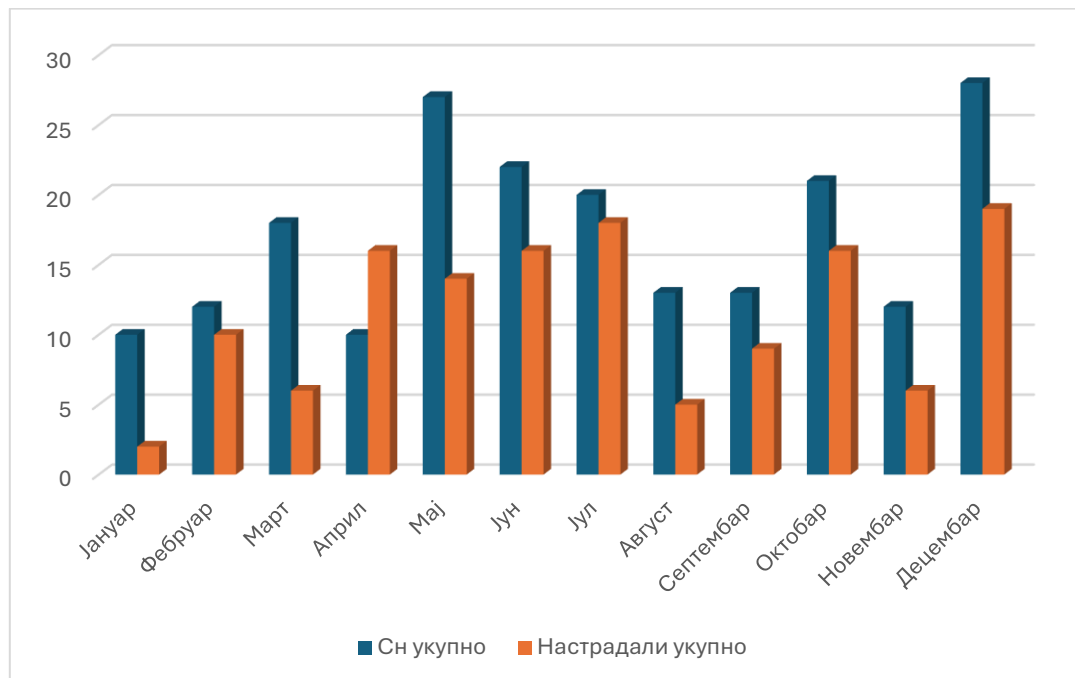
У табели 3.4, приказана је дистрибуција саобраћаних незгода по месецима у периоду 2019 – 2023. године.

Табела 3.4. Месечна расподела саобраћајних незгода

Месец	Сн укупно	Настрадали укупно
Јануар	10	2
Фебруар	12	10
Март	18	6
Април	10	16
Мај	27	14
Јун	22	16
Јул	20	18
Август	13	5
Септембар	13	9

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Октобар	21	16
Новембар	12	6
Децембар	28	19
Укупно	206	137

Графикон 3.7. Месечна расподела саобраћајних незгода

Дневна расподела саобраћајних незгода и последица

У табели 3.5, приказана је дистрибуција саобраћаних незгода данима у току недеље.

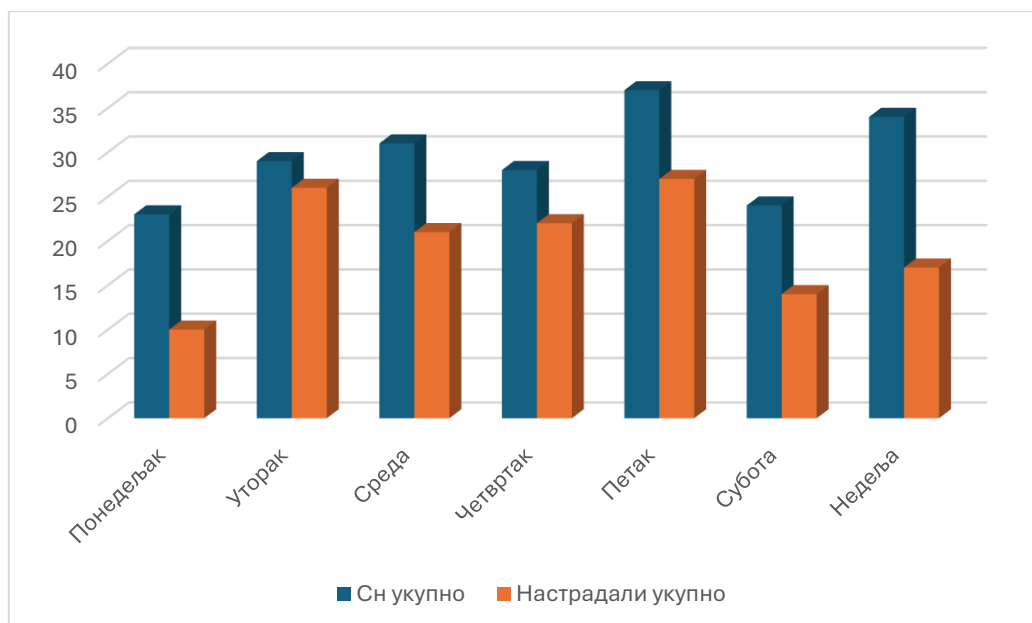
Табела 3.5. Дневна расподела саобраћајних незгода

Дан	Сн укупно	Настрадали укупно
Понедељак	23	10
Уторак	29	26
Среда	31	21
Четвртак	28	22
Петак	37	27
Субота	24	14
Недеља	34	17
Укупно	206	137

Расподела саобраћајних незгода по данима у току недеље је: понедељак (23 СН); уторак (29 СН); среда (31 СН); четвртак (28 СН); петак (37 СН); субота (24 СН); недеља (34 СН).

Расподела настрадалих лица по данима у току недеље је: понедељак (10 лица); уторак (26 лица); среда (21 лице); четвртак (22 лица); петак (27 лица); субота (14 лица); недеља (17 лица).

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Графикон 3.8. Дневна расподела саобраћајних незгода и последица

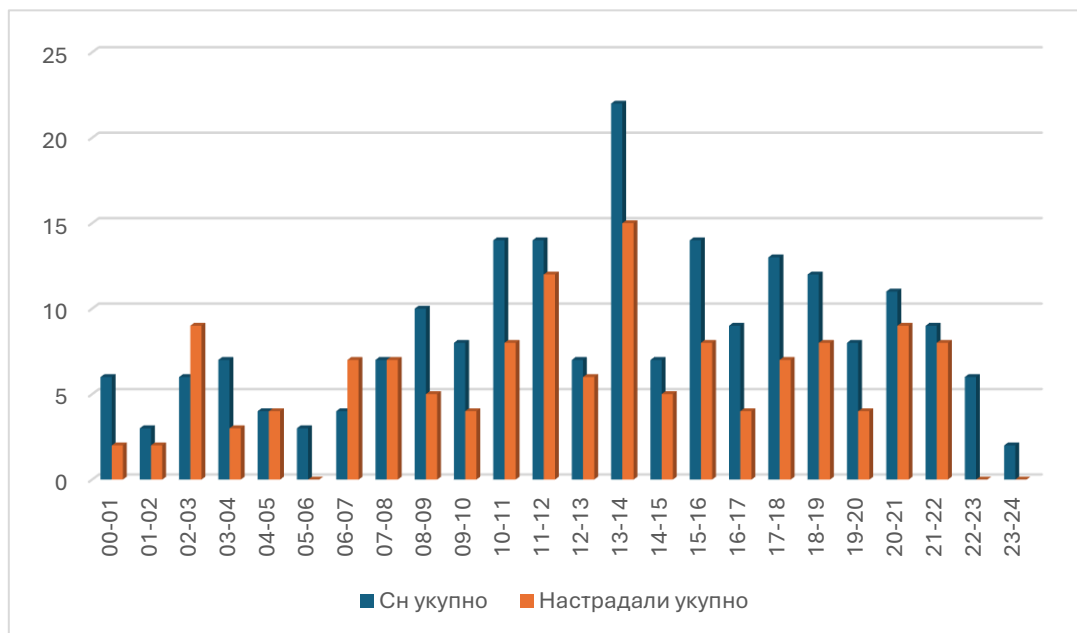
Часовна расподела саобраћајних незгода и последица

Табела 3.5. Часовна расподела саобраћајних незгода

Час	Сн укупно	Настрадали укупно
00-01	6	2
01-02	3	2
02-03	6	9
03-04	7	3
04-05	4	4
05-06	3	0
06-07	4	7
07-08	7	7
08-09	10	5
09-10	8	4
10-11	14	8
11-12	14	12
12-13	7	6
13-14	22	15
14-15	7	5
15-16	14	8
16-17	9	4
17-18	13	7
18-19	12	8
19-20	8	4
20-21	11	9
21-22	9	8

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

22-23	6	0
23-24	2	0
Укупно	206	137

Графикон 3.9. Часовна расподела саобраћајних незгода и последица

Анализом броја незгода (видети табелу 3.5 и графикон 3.9) долази се до податка да се највећи број саобраћајних незгода догодио у периоду 13-14 (22 СН), 10-11 (14 СН), 11-12 (14 СН) и 15-16(14 СН) часова.

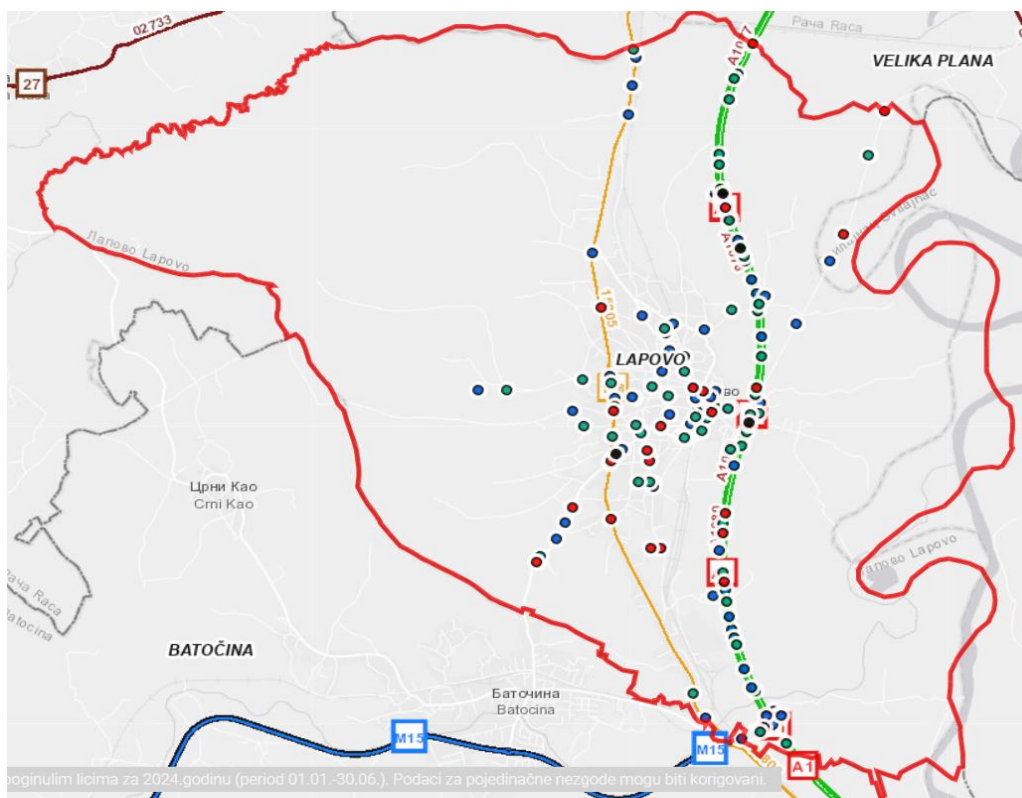
Просторна расподела саобраћајних незгода

Просторна расподела саобраћајних незгода има за циљ да се свака саобраћајна незгода што прецизније спусти на карту, односно терен.

На карти (Слика 3.2) може се видети да се на путевима који пролазе кроз општину Лапово, највећи број саобраћајних незгода догодио на:

- Државном путу IА реда ;
- Пролазку државног пута IIА реда кроз насеље;
- Улицама нижег реда и
- Улицама вишег реда.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Слика 3.2. Просторна расподела саобраћајних незгода на територији општине Лапово

Локације саобраћајних незгода су подељене на саобраћајне незгоде које су се догодиле на државним путевима IА реда, на државним путевима IБ реда, на проласку државног пута IIА кроз насеље, на некатегорисаном путу, саобраћајне незгоде које су се догодиле на улицама вишег и нижег реда. У табели 3.6. може се видети да се на државним путевима IА реда догодило 95 саобраћајних незгода, на државним путевима IБ реда се догодило 7 саобраћајних незгода, на проласку државног пута IIА кроз насеље 16 саобраћајних незгода, на некатегорисаном путу 4 саобраћајне незгоде, на улицама вишег реда 49 саобраћајних незгода и на улицама нижег реда 51 саобраћајна незгода.

Табела 3.6. Расподела саобраћајних незгода по месту саобраћајне незгоде

МЕСТО СН	СН УК
ДП IА реда	95
ДП IБ реда	7
Пролазак ДП IIА реда кроз насеље	16
Некатегорисани пут	4
Улица вишег реда	49
Улица нижег реда	51

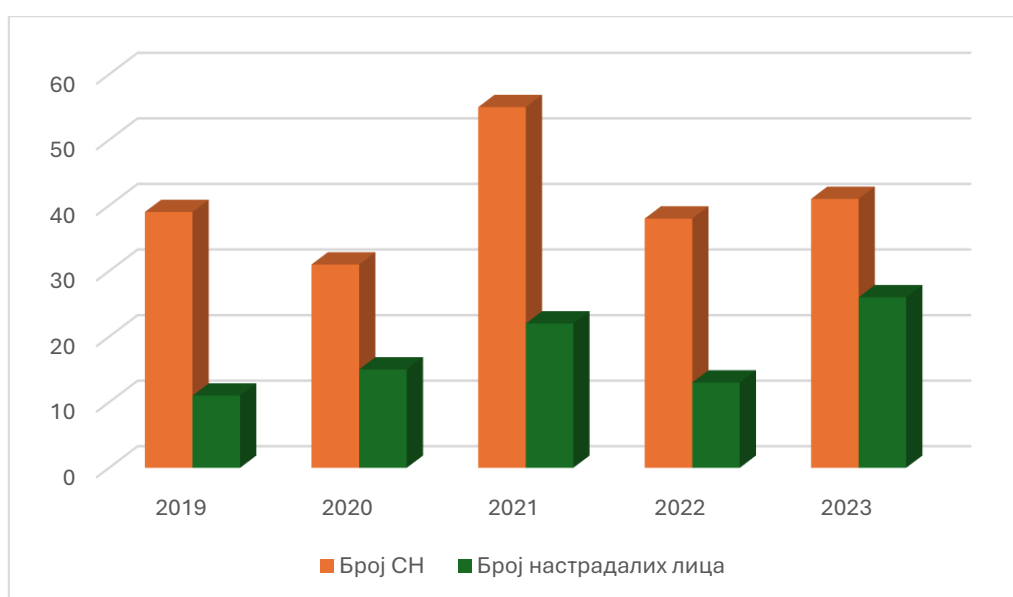
**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Безбедност саобраћаја по категоријама возила и својствима учесника

У оквиру дела безбедност саобраћаја по категоријама возила и својствима учесника биће приказана: безбедност путничких аутомобила, безбедност теретних возила, безбедност трактора и безбедност пешака у саобраћају.

Безбедност путничких аутомобила у саобраћају

Безбедност путничких аутомобила у саобраћају на територији општине Лапово приказана је кроз број СН и последица (видети графикон 3.10) и кроз расподелу броја настрадалих возача и путника у путничким аутомобилима (видети графикон 3.11).

Графикон 3.10. *Расподела саобраћајних незгода и последица за путничке аутомобиле*

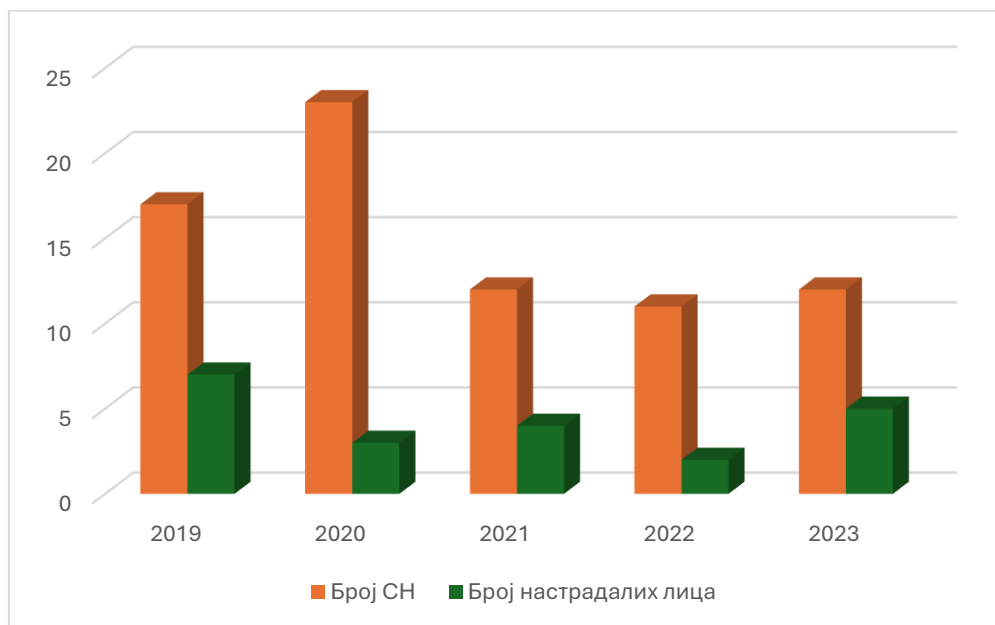

Графикон 3.11. *Расподела броја настрадалих возача и путника у путничким аутомобилима*

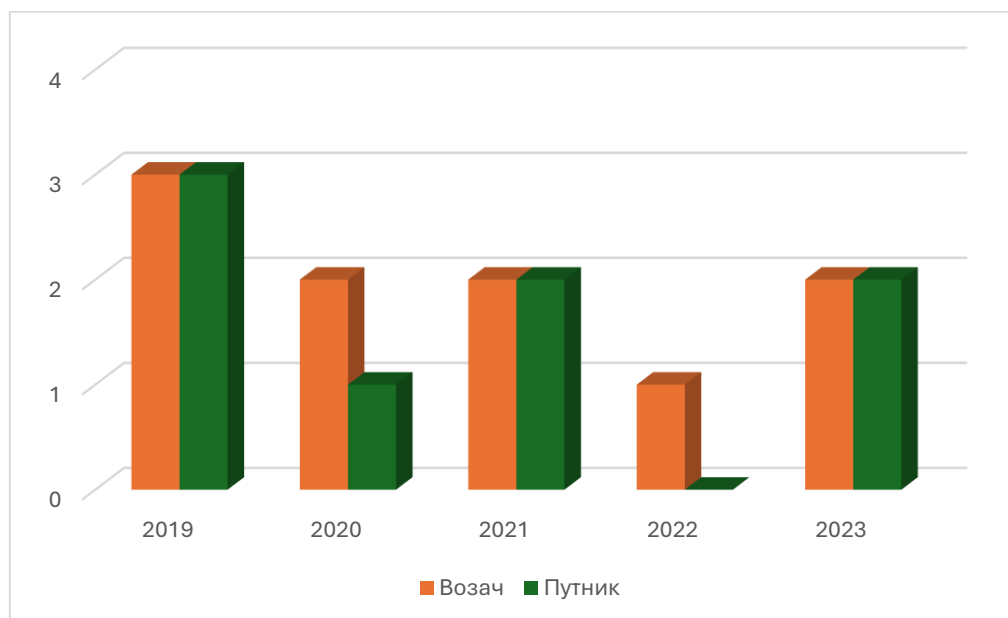
**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Безбедност теретних возила у саобраћају

Безбедност теретних возила у саобраћају на територији општине Лапово приказана је кроз број СН и последица (видети графикон 3.12) и кроз расподелу броја настрадалих возача и путника у теретним возилима (видети графикон 3.13).

Графикон 3.12. *Расподела саобраћајних незгода и последица за теретна возила*

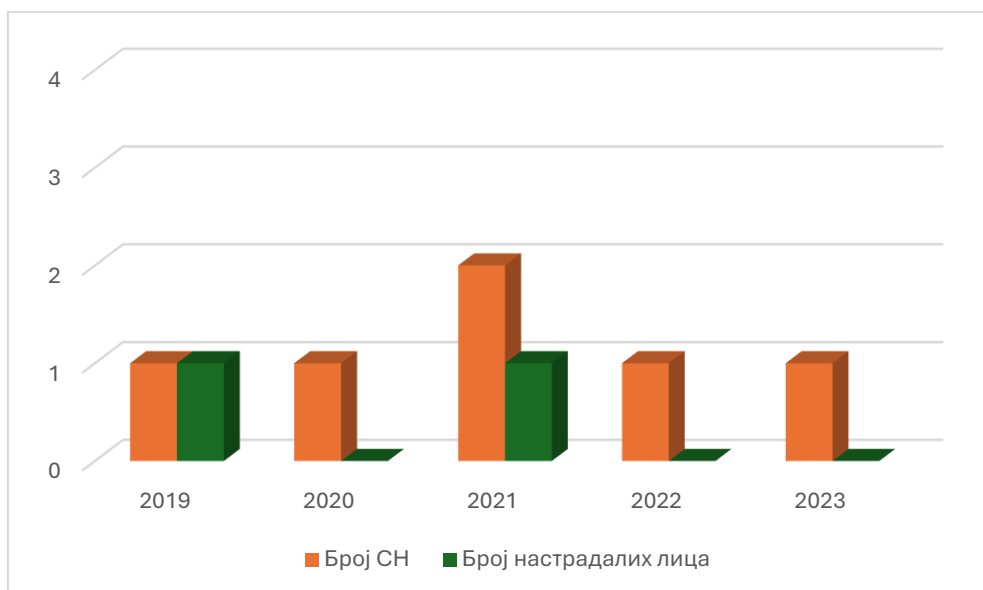

Графикон 3.13. *Расподела броја настрадалих возача и путника у теретним возилима*

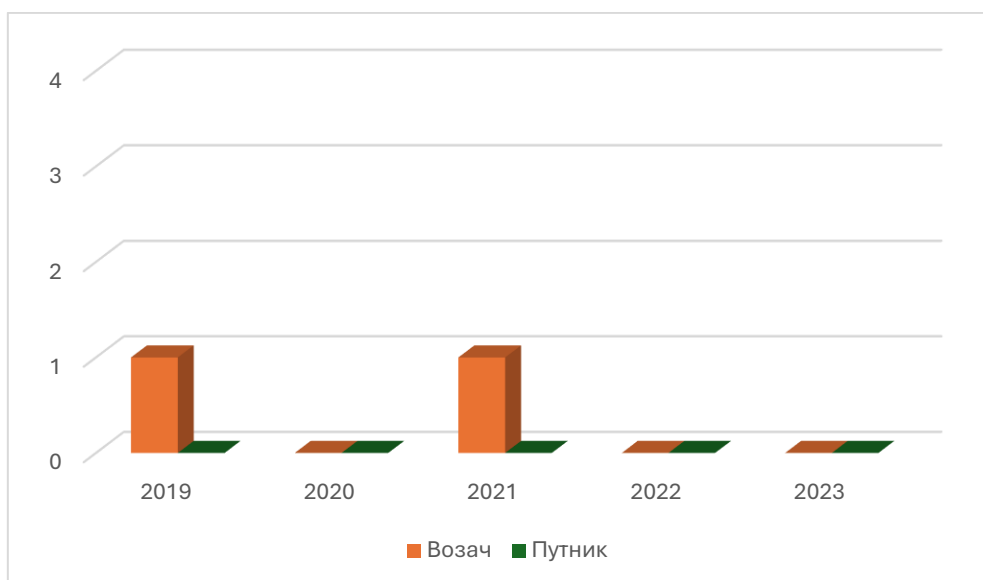
Безбедност тракториста у саобраћају

Безбедност тракториста у саобраћају на територији општине Лапово приказана је кроз број СН и последица (видети графикон 3.14) и кроз расподелу броја настрадалих возача и путника на тракторима (видети графикон 3.15).

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Графикон 3.14. Расподела саобраћајних незгода и последица за тракторе

Графикон 3.15. Расподела броја настрадалих возача и путника на тракторима

Безбедност пешака у саобраћају

Безбедност пешака у саобраћају на територији општине Лапово приказана је расподелу броја настрадалих пешака у саобраћају за период 2019 – 2023. године (видети графикон 3.16).

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Графикон 3.16. Расподела броја настрадалих пешака у саобраћају

Анализа индикатора безбедности саобраћаја

Индикатори безбедности саобраћаја, односно индиректни показатељи безбедности саобраћаја представљају један од алата помоћу којих се анализира стање у безбедности саобраћаја и на основу којих је могуће детектовати проблеме у саобраћају као и дефинисати мере за њихово решавање. Вредности индикатора указују на то да у Републици Србији постоје проблеми у понашању учесника у саобраћају, као и негативни ефекти и последице саобраћаја који се постепено смањују сталним радом у безбедности саобраћаја, чиме се унапређује квалитет живота, а самим тим и ниво безбедности саобраћаја.

Уважавајући потребу вредновања и поређења стања безбедности саобраћаја, користећи индикаторе безбедности саобраћаја (ИБС) у наставку су приказани резултати мерења индикатора безбедности саобраћаја према усвојеним класама. Свакој од класа је додељена и једна од боја, посматрано од најбоље до најлошије вредности индикатора безбедности саобраћаја, респективно: тамно зелена, жута, наранџаста, црвена и црна.

За потребе анализе индикатора безбедности саобраћаја на територији општине Лапово коришћена је Интегрисана база података о обележјима безбедности саобраћаја – Индикатори, Агенције за безбедност саобраћаја.

У оквиру анализе посматрани су следећи индикатори:

- Проценат возача путничких аутомобила који не користе мобилни телефон током вожње (укупно),
- Проценат употребе сигурносних појасева на предњим седиштима у путничким аутомобилима (укупно),
- Проценат употребе сигурносних појасева на задњим седиштима у путничким аутомобилима (укупно),
- Проценат употребе заштитних система за децу – дечије ауто седиште – 0-3 године,
- Проценат употребе заштитних система за децу – 4-12 година,

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

- Проценат употребе заштитних система за децу – 0-12 година,
- Проценат употребе заштитних каца од стране мотоциклиста,
- Проценат употребе заштитних каца од стране мопедиста,
- Проценат пешака који прелазе коловоз ван обележеног пешачког прелаза,
- Проценат неисправних прелаза коловоза деце.

Табела 3.7. Вредности индикатора безбедности саобраћаја по годинама за период од 2019. до 2023. године, изражене у %

Индикатор безбедности саобраћаја	2019	2020	2021	2022	2023
Проценат возача путничких аутомобила који не користе мобилни телефон током вожње (укупно)	97,4	97,2	96,9	96,2	97,8
Проценат употребе сигурносних појасева на предњим седиштима у путничким аутомобилима (укупно)	77,8	77,8	83,5	82,8	86,5
Проценат употребе сигурносних појасева на задњим седиштима у путничким аутомобилима (укупно)	НП	НП	НП	НП	29,8
Проценат употребе заштитних система за децу – дечије ауто седиште – 0-3 године	38,3	54,7	73,4	67,0	72,5
Проценат употребе заштитних система за децу – 4-12 година	48,3	48,7	71,1	56,3	64,2
Проценат употребе заштитних система за децу – 0-12 година	43,3	51,7	72,4	62,6	69,0
Проценат употребе заштитних каца од стране мотоциклиста	75,4	85,7	100,0	100,0	96,7
Проценат употребе заштитних каца од стране мопедиста	40,0	80,0	78,6	83,3	62,5
Проценат пешака који прелазе коловоз ван обележеног пешачког прелаза	83,3	26,2	20,2	65,67	61,5
Проценат неисправних прелаза коловоза деце	НП	НП	НП	84,3	84,0

*НП – недоступни подаци

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Табела 3.8. Дефинисање боје индикатора безбедности саобраћаја у вези са не коришћењем мобилних телефона у вожњи

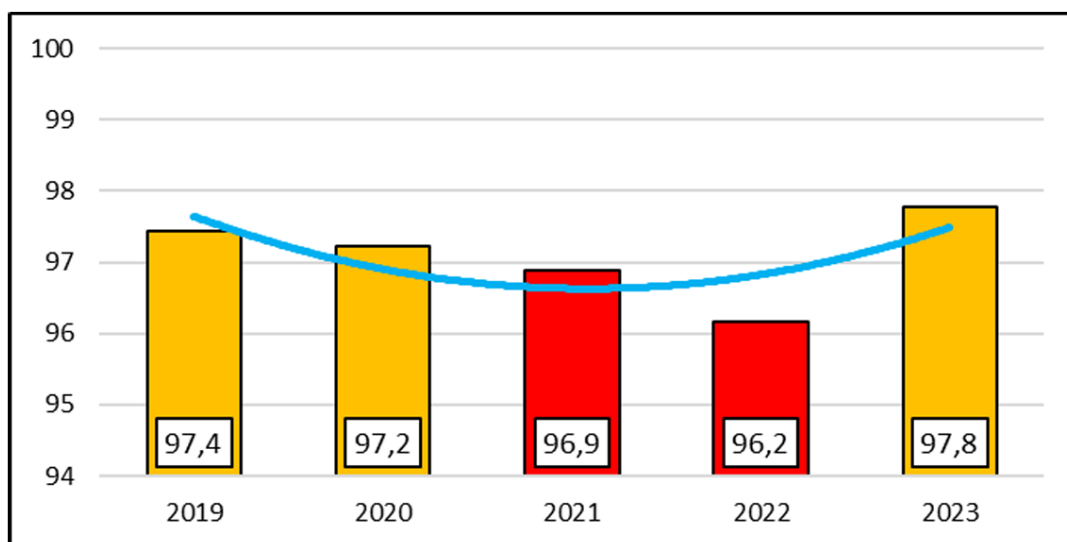
квалитативна величина вредности ИБС	квантитативна величина вредности ИБС	боја
врло висока вредност ИБС	$99\% \leq \text{ИБС}$	
висока вредност ИБС	$98\% \leq \text{ИБС} < 99\%$	
средња вредност ИБС	$97\% \leq \text{ИБС} < 98\%$	
ниска вредност ИБС	$96\% \leq \text{ИБС} < 97\%$	
веома ниска вредност ИБС	$\text{ИБС} < 96\%$	

Табела 3.9. Дефинисање боје индикатора у вези са заштитним системима

квалитативна величина вредности ИБС	квантитативна величина вредности ИБС	боја
врло висока вредност ИБС	$95\% \leq \text{ИБС}$	
висока вредност ИБС	$90\% \leq \text{ИБС} < 95\%$	
средња вредност ИБС	$80\% \leq \text{ИБС} < 90\%$	
ниска вредност ИБС	$70\% \leq \text{ИБС} < 80\%$	
веома ниска вредност ИБС	$\text{ИБС} < 70\%$	

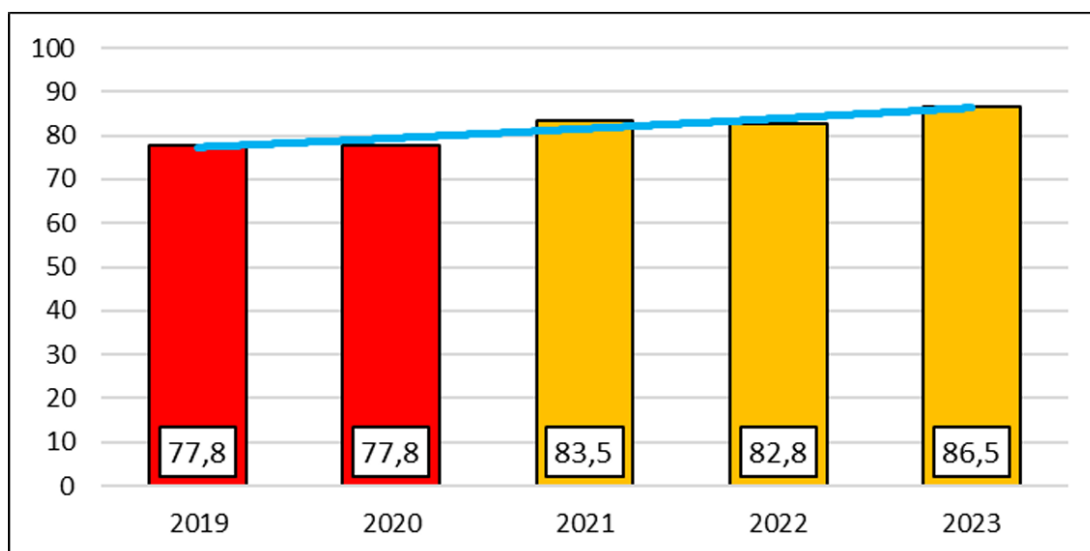
Табела 3.9. Дефинисање боје индикатора безбедности саобраћаја у вези са преласком коловоза од стране пешака на обележеном пешачком прелазу

квалитативна величина вредности ИБС	квантитативна величина вредности ИБС	боја
врло висока вредност ИБС	$95\% \leq \text{ИБС}$	
висока вредност ИБС	$90\% \leq \text{ИБС} < 95\%$	
средња вредност ИБС	$85\% \leq \text{ИБС} < 90\%$	
ниска вредност ИБС	$80\% \leq \text{ИБС} < 85\%$	
веома ниска вредност ИБС	$\text{ИБС} < 80\%$	

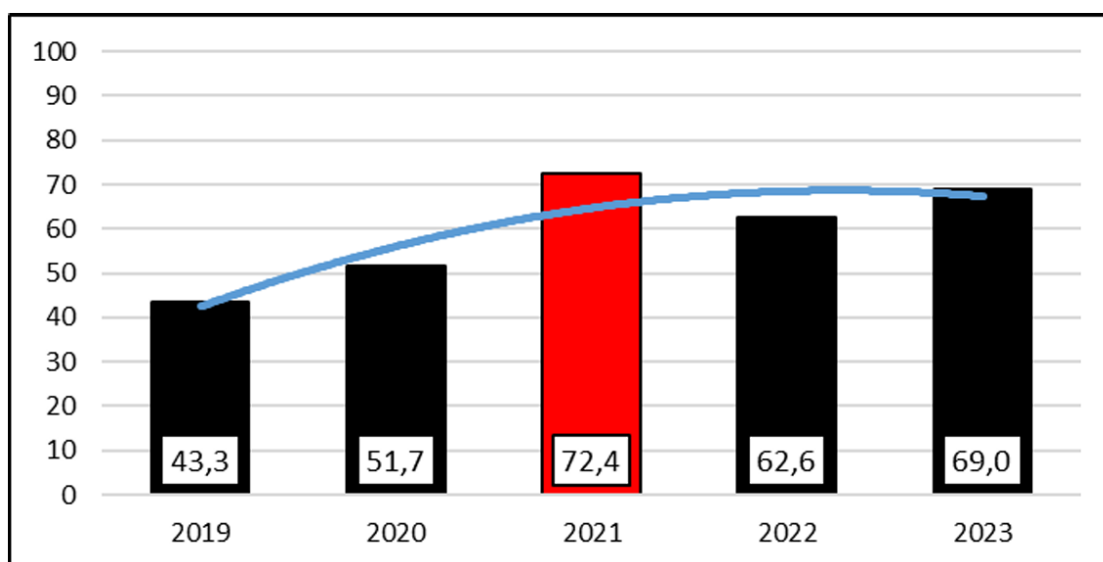

Графикон 3.17. Тренд % некористишења мобилних телефона у вожњи возача путничких аутомобила и доставних возила до 3,5t у општини Лапово

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Графикон 3.18. Тренд % употребе сигурносног појаса на предњем седишту у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5t у општини Лапово

Графикон 3.19. Тренд % употребе заштитних система за децу до 12 година у општини Лапово

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни проблеми безбедности саобраћаја којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Коришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је изнад републичког просека. Вредност овог индикатора припада категорији средњих вредности.
- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је на нивоу републичког просека и спада у категорији средњих вредности. Вредност овог индикатора се позитивно мењала претходних година.

*Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године*

- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Иако је посматрана ЛС изнад републичког просека по овом индикатору, вредност овог индикатора је веома ниска и износи свега 29,8%.
- **Коришћење заштитних система за децу.** Иако изнад републичког просека, вредност овог индикатора спада у категорију веома ниских вредности индикатора.
- **Понашање пешака.** Вредности свих посматраних индикатора који анализирају понашање пешака припадају категорији ниских и веома ниских вредности.

4. ЖЕЉЕНО СТАЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

Локална стратегија безбедности саобраћаја општине Лапово према законској регулативи мора бити у свему усаглашена са националном Стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2023. до 2030. године. Свака стратегија мора имати своју **амбицију, мисију, визију и циљеве** које треба постићи.

Општи циљ се односи на унапређење система безбедности саобраћаја у целини, са таксативно побројаним појединачним циљевима.

Посебни циљеви могу односити на циљеве чијим се испуњењем достиже дефинисан општи циљ, а они се могу односити на смањење броја саобраћајних незгода и њихових последица, унапређења понашања у саобраћају и ставова о безбедности саобраћаја, подизања свести о значају безбедног учешћа у саобраћају, смањења укупних друштвено-економских трошкова, итд.

АМБИЦИЈА

Бити међу 10 најбезбеднијих општина у Републици Србији, према вредностима јавног ризика страдања учесника у друмском саобраћају.

МИСИЈА

Систем безбедности друмског саобраћаја који омогућава безбедан приступ свих учесника у саобраћају на територији општине уз минималне штетне последице.

ВИЗИЈА

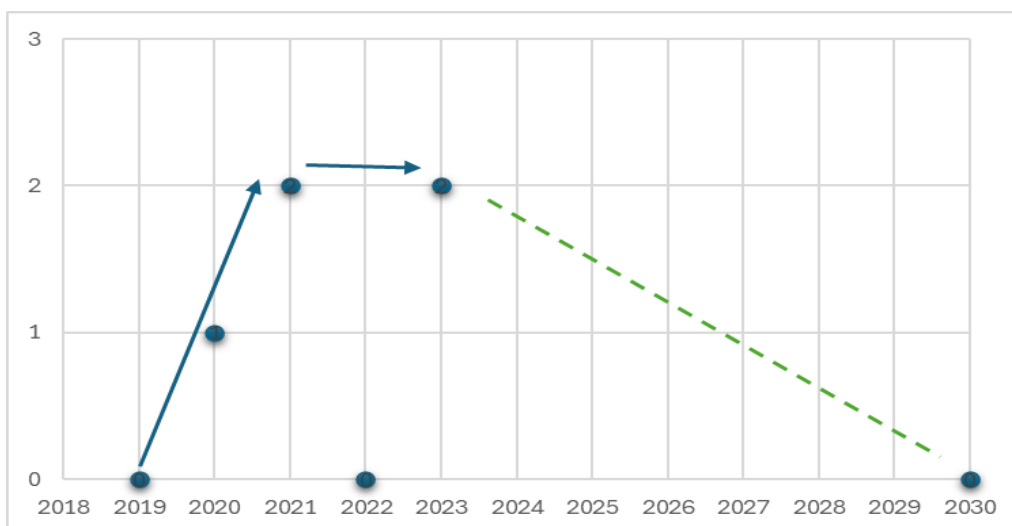
Друмски саобраћај без погинулих и без тешко повређених лица у саобраћају на територији општине Лапово.

ОПШТИ ЦИЉ

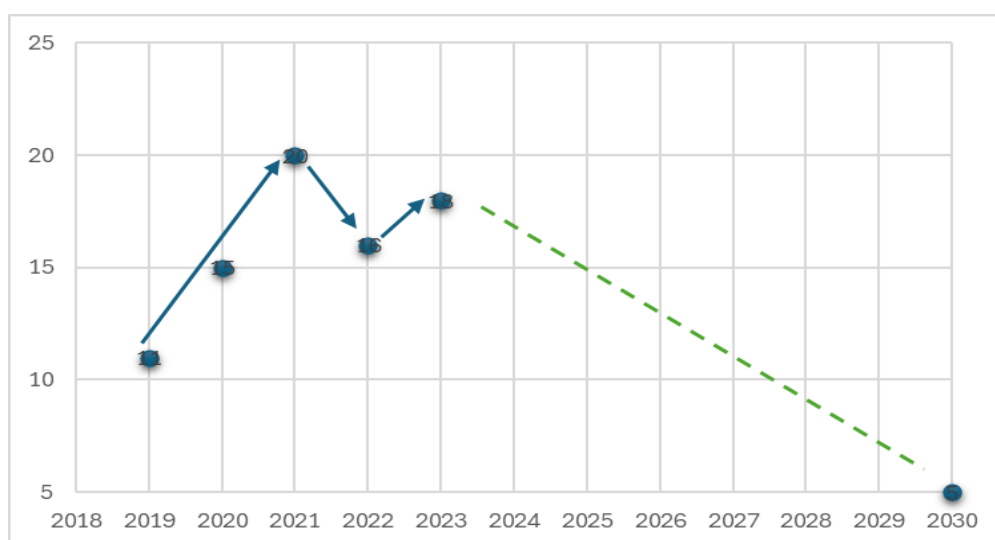
Доношење Стратегије безбедности саобраћаја на територији општине Лапово треба да омогући постизање следећих циљева:

1	Без погинуле деце у саобраћају након 2030. године
2	Без погинулих лица у саобраћају након 2030. године
3	Смањење за 50% годишњег броја повређених лица до 2030. године, у односу на 2019. годину.
4	Смањење за 50% укупних годишњих друштвено-економских трошкова саобраћајних незгода до 2030. године, у односу на 2019. годину.

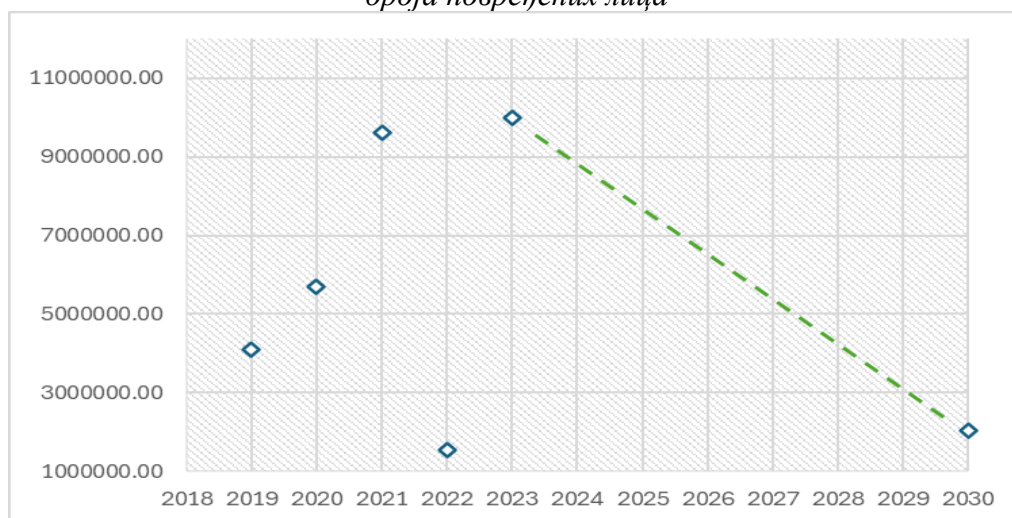
**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Графикон 4.1. Процена броја погинулих лица и достизање циља у погледу смањења броја погинулих лица

Графикон 4.2. Процена броја повређених лица и достизање циља у погледу смањења броја повређених лица

Графикон 4.3. Процењени трошкови и уштеде изражени у еврима на основу смањења свих последица саобраћајних незгода

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Посебни циљеви усмерени на индикаторе безбедности саобраћаја

Наведене циљеве у погледу коначних исхода (незгоде и настрадала лица) треба остварити тако што ће се непрекидно унапређивати перформансе система безбедности саобраћаја, а што ће бити квантификовано променама вредности најважнијих индикатора безбедности саобраћаја.

Вредности индикатора безбедности саобраћаја за општину Лапово преузете су из базе података АБС о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији за 2023. годину, а очекивани циљеви у 2030. години у односу на индикаторе безбедности саобраћаја дати су у табели 4.1.

Табела 4.1. Реперне вредности и очекиване вредности индикатора безбедности саобраћаја 2030. године

Индикатор безбедности саобраћаја	Вредност 2023. године у %	Вредност 2030. године у %
Проценат возача путничких аутомобила који не користе мобилни телефон током вожње (укупно)	97,8	99
Проценат употребе сигурносних појасева на предњим седиштима у путничким аутомобилима (укупно)	86,5	90
Проценат употребе сигурносних појасева на задњим седиштима у путничким аутомобилима (укупно)	29,8	50
Проценат употребе заштитних система за децу – дечије ауто седиште	72,5	90
Проценат употребе заштитних система за децу - појас	64,5	95
Проценат употребе заштитних кацига од стране возача и путника на мотоциклима	96,7	100
Проценат употребе заштитних кацига од стране возача и путника на мопедима	62,5	95
Проценат пешака који прелазе коловоз на обележеном пешачком прелазу	61,5	90
Проценат исправних прелазака коловоза деце	84,0	95
Проценат прелазака без ометања	94,4	100

Дефинисање циљних вредности индикатора значајно је за усмеравање планираних активности, као и за праћење ефеката примењених мера у безбедности саобраћаја.

Циљеви који су постављени овом стратегијом у погледу индикатора безбедности саобраћаја су реални и уз пружање додатних напора могу се достићи. Већина индикатора приказаних у претходној табели на територији општине Лапово је боља (има већу позитивну вредност) у односу на републички просек. На основу индикатора могуће је утврдити проблем пре настанка саобраћајних незгода, односно пре него што неко страда.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Најважнији принципи рада у безбедности саобраћаја

Стратегија безбедности саобраћаја општине Лапово, у свим својим деловима, по угледу на националну Стратегију безбедности саобраћаја Републике Србије на путевима за период од 2023. до 2030. године, подржава приступ безбедног система и следеће принципе:

1. принцип, **Поштовање и спровођење свих међународних докумената** који се могу повезати са безбедношћу саобраћаја;
2. принцип, **Нити смрт, нити тешке телесне повреде у виду инвалидитета нису прихватљиви у саобраћају**, тј. не постоји ниједна вредност у саобраћају којом се могу оправдати смрт или тешке повреде у виду инвалидитета у саобраћају;
3. принцип, **Људски је грешити** и људи ће увек грешити у саобраћају;
4. принцип, **Постоји граница људске толеранције на силу**, после које човек задобија тешке повреде или гине; Систем треба да буде такав да се не никад прелази ова граница;
5. принцип **Подељене одговорности** - за саобраћајне незгоде су одговорни креатори система (да креирају безбедан систем, укључујући и прописе) и учесници (да поштују прописана правила учешћа у саобраћају),
6. принцип **Проширене одговорности** – поред правне, треба редовно анализирати и ванправну одговорност: стручну, моралну и политичку одговорност за безбедност саобраћаја;
7. принцип, **Систем треба да опрашта грешке** – у случају отказа или грешке једног елемента система, остали елементи система треба да спрече смрт и тешку повреду;
8. принцип **Превентивног деловања** – редовно и систематски, у континуитету се спроводе прописане процедуре откривања и отклањања (смањивања) ризика у саобраћају, а сваку саобраћајну незгоду са озбиљним последицама користити за учење и унапређење система;
9. принцип, **Безбедности саобраћаја заснована на подацима** – прикупљање, систематизовање и аутоматска обрада података (о изложености, ставовима, самопријављеном понашању, индикаторима безбедности саобраћаја, саобраћајним незгодама и њиховим последицама) су основа за стручно планирање и спровођење оптималних мера у циљу унапређења безбедности саобраћаја;
10. принцип, **Безбедност саобраћаја заснована на науци** – знање у безбедности саобраћаја је скупо и плаћа се жртвама у саобраћајним незгодама; систематско вршење трансфера знања, креирање нових знања, ширење знања из области безбедности саобраћаја, а посебно у вези доказаних и успешних иницијатива, обезбедиће примену најбољих знања и искустава у Републици Србији;

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

11. принцип **Редовна комуникација** између субјеката безбедности саобраћаја – успостављати и одржавати канале редовне размене информација између субјеката, у оквиру заједничких мултисекторских тела и редовних састанака и комуникација;
12. принцип **Вертикална и хоризонтална координација (усаглашавање)** у раду субјеката и појединаца – Хоризонтална координација - субјекти на истом нивоу (држава, јединица локалне самоуправе) усаглашавају своје активности на извршавању заједничких задатака и достизању јединствених циљева безбедности саобраћаја. Вертикална координација - надлежне државне институције (министарства и др.) обезбеђују координирано спровођење мера и активности на свим нивоима;
13. принцип **Кооперације (сарадње)** између субјеката безбедности саобраћаја – сви субјекти који су укључени у поједине активности сарађују и заједнички раде на реализацији задатака и достизању циљева. Носилац активности ради у циљу укључивања свих субјеката који могу помоћи извршењу задатака и ради на унапређењу посвећености и сарадње, како би се добили оптимални резултати, уз што мање улагање ресурса.

5. КЉУЧНЕ ОБЛАСТИ РАДА – ПЕТ СТУБОВА ДЕЛОВАЊА

Нова Деценија акције за безбедност саобраћаја 2021-2030. године даје препоруке за унапређење система безбедности саобраћаја. Препоруке се односе на уређење националног система безбедности саобраћаја који обухвата све кључне елементе на националном нивоу и локалном нивоу. Препоруке су усаглашене са пет стубова безбедности саобраћаја из претходног Глобалног плана који је био на снази у периоду 2011-2020. године.

Прва национална стратегија Републике Србије која је важила за период 2015-2020. године, препознаје пет стубова деловања, док нова национална стратегија Републике Србије за период 2023-2030. године посебних 5 циља дефинише преко наведених пет стубова.

Кључне области рада Стратегије безбедности саобраћаја на путевима општине Лапово биће приказане кроз пет наведених стубова деловања:

1. Систем управљања безбедношћу саобраћаја
2. Безбедни путеви
3. Безбедна возила
4. Безбедни учесници у саобраћају
5. Деловање након саобраћајне незгоде.

Закон о безбедности саобраћаја на путевима који уређује област управљања безбедношћу саобраћаја у Републици Србији дефинише да локалне самоуправе треба да израђују своје стратегије по узору на националну Стратегију, како у погледу дефинисаних циљева, тако и у погледу методолошког приступа и анализе проблема.

Систем управљања безбедношћу саобраћаја

У циљу усклађивања локалне стратегије безбедности саобраћаја општине Лапово са националном стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период 2023-2030. године, у наставку ће бити приказане мере у оквиру унапређења система управљања безбедношћу саобраћаја на локалном нивоу:

1. Унапређење стратешког оквира безбедности саобраћаја

Организовано ће се пратити национални документи у безбедности саобраћаја и најбоље праксе ће се примењивати у локалним стратешким документима безбедности саобраћаја општине Лапово. Организовано праћење и примена националних документа подразумева ће: праћење, избор, размену искуства и успостављање одрживе сарадње са најважнијим националним институцијама и организацијама, научним институтима и другим субјектима који се баве безбедношћу саобраћаја на националном нивоу, стручне

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

посете и учешће у раду конференција значајних за праћење трендова у безбедности саобраћаја.

2. Унапређење финансирања безбедности саобраћаја

Доследно ће се користити постојећа средства, вршити надзор и обезбедиће се додатни извори средстава за финансирање безбедности саобраћаја на локалном нивоу. Вршиће се надзор над коришћењем средстава, информисаће се јавност, а све у циљу оптималног коришћења расположивих средстава. Локални савет за безбедност саобраћаја пратиће све Јавне позиве које расписује Министарство унутрашњих послова и Агенција за безбедност саобраћаја и конкурисаће како би општина Лапово обезбедила довољно средстава за годишње финансирање безбедности саобраћаја.

3. Унапређење комуникације, координације и кооперације у безбедности саобраћаја

Успоставиће се канали комуникације, а посебно електронске размене података, као и процедуре редовног извештавања, у циљу оптималне координације и кооперације субјеката у безбедности саобраћаја. Успостављање канала комуникације и процедуре редовног извештавања подразумева одржавање редовних седница локалног савета за безбедност саобраћаја, као и јачање канала комуникације координатора за безбедност саобраћаја на локалном нивоу са Агенцијом за безбедност саобраћаја.

4. Јачање капацитета и интегритета савета и појединаца у области безбедности саобраћаја

Перманентно ће се разматрати и унапређивати капацитет, интегритет и рад савета за безбедности саобраћаја на локалном нивоу. У складу са образовним и другим потребама унапређиваће се систем регрутовања нових и стручног усавршавања постојећих кадрова у области безбедности саобраћаја, а све у циљу јачања капацитета и интегритета појединаца у безбедности саобраћаја. Како би се обезбедило спровођење предвиђених активности и достизање високог стандарда безбедности путне инфраструктуре ојачаће се капацитети који се баве безбедношћу путном инфраструктуром, кроз формирање, односно јачање одговарајућих организационих јединица, сектора и одељења за безбедност путне инфраструктуре и усавршавање довољног броја стручних лица за бављење пословима безбедности саобраћаја на путевима.

Безбедни путеви

У циљу усклађивања локалне стратегије безбедности саобраћаја општине Лапово са националном стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период 2023-2030. године, у наставку ће бити приказане мере у оквиру стуба безбедни путеви на локалном нивоу:

1. Унапређење планирања, пројектовања, изградње и одржавања путева

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

Нови путеви ће бити планирани, пројектовани и изграђени уз потпуну примену свих алата за унапређење безбедности путне инфраструктуре. Постојећи путеви ће бити одржавани тако да се на њима обезбеди висок стандард безбедности саобраћаја. Ово подразумева да ће се редовно спроводити сви прописани алати унапређења безбедности путне инфраструктуре и биће примењени сви прихваћени предлози мера, уз уважавање рањивости свих учесника у саобраћају.

2. Унапређење безбедности саобраћаја на прелазима пута преко пруге

На основу свеобухватне анализе стања безбедности саобраћаја на прелазима пута преко пруге биће предложене, а затим и спроведене мере и активности за унапређење безбедности саобраћаја на прелазима пута преко пруге, како техничке мере, тако и едукативне и превентивно-промотивне активности. Посебно ће се истраживати понашања учесника у саобраћају у односу на различите начине обезбеђења прелаза пута преко пруге, а затим и предузимати мере и активности за смањивање њиховог небезбедног понашања.

3. Унапређење процеса праћења утицајних фактора на настанак саобраћајних незгода са посебним освртом на утицај пута

Доследно ће се спроводити алати, који имају за циљ препознавање утицајних фактора на настанак саобраћајних незгода и последица саобраћајних незгода са посебним освртом на утицај пута.

4. Унапређење безбедности саобраћаја на локацијама повећане угрожености по рањиве учеснике у саобраћају на општинским путевима и улицама

Спровешће се детаљна анализа угрожености рањивих учесника у саобраћају и за све зоне школа и друге угрожене локације, за које се утврди већи ризик страдања по рањиве учеснике у саобраћају, припремиће се пројекти побољшања безбедности саобраћаја, а локације ће бити третиране адекватним мерама и активностима из тих пројеката, а све у циљу побољшања безбедности саобраћаја за угрожене категорије учесника у саобраћају.

Безбедна возила

У циљу усклађивања локалне стратегије безбедности саобраћаја општине Лапово са националном стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период 2023-2030. године, у наставку ће бити приказана мера у оквиру стуба безбедна возила на локалном нивоу:

1. Унапређење система одржавања возила, надоградње безбедносних система комерцијалних возила и трактора и контроле техничке исправности возила

Имајући у виду да обнова возног парка зависи од социјално - економских оквира део возног парка старијих годишта која не могу бити замењена морају да буду одржавани на начин да своје техничке карактеристике одржавају на безбедносно прихватљивом нивоу

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

тј. да не долази до отказа у реалним условима вожње. Систем ванредне (неочекиване) контроле мора се значајно унапредити и правно уредити када су у питању комерцијална возила.

Безбедни учесници у саобраћају

У циљу усклађивања локалне стратегије безбедности саобраћаја општине Лапово са националном стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период 2023-2030. године, у наставку ће бити приказане мере у оквиру стуба безбедни учесници у саобраћају на локалном нивоу:

1. Унапређење и интензивирање превентивно пропагандног деловања

Како би безбедност учесника у саобраћају била подигнута на највиши ниво, и постигнути постављени стратешки циљеви, неопходно је унапређење превентивно пропагандног деловања у безбедности саобраћаја, односно перманентна и доследна примена друштвеног маркетинга.

2. Унапређење система принуде

Мере принуде омогућавају да мањи број учесника у саобраћају склоних чињењу саобраћајних деликата, применом одговарајућих санкција које имају и васпитни и превентивни карактер промене постојећи став, односно понашање.

3. Унапређење система саобраћајног образовања и васпитања

У циљу успостављања система саобраћајног образовања и васпитања неопходна је примена мера и активности које ће омогућити да свако лице, сагласно старости и начину на који учествује у саобраћају (пешак, возач, путник), пре започињања активног учешћа у саобраћају стекне одговарајућа знања и вештине, као и да развије позитивне ставове везано за безбедност саобраћаја.

4. Праћење нивоа знања, ставова и безбедног понашања учесника у саобраћају

За успешно достизање коначних циљева Стратегије неопходна је реализација мера везаних за праћење резултата, односно периодично утврђивање постојећег стања и оцено стања безбедности саобраћаја. У ту сврху, неопходна је реализација пројеката усмерених ка мерењу индикатора безбедности саобраћаја везаних за заштитне системе (сигурносни појасеви, седишта за децу, заштитне кациге и сл.), индикатора везаних за поштовање ограничења брзине, вожњу под дејством алкохола и понашање рањивих учесника у саобраћају, те пројекте идентификације најугрожаванијих индикатора безбедности саобраћаја. Поред тога, важно је реализовати пројекте усмерене ка утврђивању ставова учесника у саобраћају и пројекте оцено (нивоа) безбедности саобраћаја.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Деловање након саобраћајне незгоде

У циљу усклађивања локалне стратегије безбедности саобраћаја општине Лапово са националном стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период 2023-2030. године, у наставку ће бити приказане мере у оквиру стуба деловања након саобраћајне незгоде на локалном нивоу:

1. Успостављање повољног окружења за лаичку помоћ повређенима у саобраћајним незгодама

Мера подразумева омасовљавање лица вољних, обучених и способних за указивање прве помоћи и поступање на лицу места саобраћајне незгоде. Што раније започињање пружања прве помоћи и обезбеђења лица места саобраћајне незгоде од стране случајних пролазника, а до доласка првих екипа хитних служби, значајно повећава шансу за преживљавање тешко повређених и смањење ризика од настанка нове саобраћајне незгоде.

2. Унапређење стручности, оспособљености и увежбаности припадника хитних служби за деловање након саобраћајне незгоде

Мера подразумева стручно усавршавање и увежбавање у циљу стицања знања, вештина и оспособљености припадника хитних служби за деловање након саобраћајне незгоде.

3. Опремање хитних служби опремом за брзо и квалитетно деловање након саобраћајне незгоде

Мера подразумева опремање хитних служби опремом која омогућава брз долазак на лице места, брз превоз повређених, квалитетно спасавање и збрињавање, обезбеђење лица места на потребном нивоу, квалитетно вршење увиђаја, и личну безбедност припадника хитних служби, што укључује и специјална возила, личну опрему, медицинску опрему, техничку опрему, опрему за прикупљање доказа о саобраћајној незгоди.

Поред наведених мера којима се стратегија општине Лапово усклађује са националном стратегијом безбедности саобраћаја за период од 2023. до 2030. године, важно је извршити анализу проблема (најважнијих изазова) и дати основне смернице у подручју деловања.

Систем управљања безбедношћу саобраћаја

Најважнији изазови - проблеми безбедности саобраћаја који се могу јавити у систему управљања безбедношћу саобраћаја у општини Лапово, су:

1. непостојање системског праћења стања безбедности саобраћаја услед недефинисаних обележја безбедности саобраћаја,
2. неразумевање значаја података о обележјима безбедности саобраћаја и важности размене и доступности података,

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

3. недовољно ангажовање стручних лица из области безбедности саобраћаја, уз потребу већег ангажовања кадровских капацитета и сарадника и стручњака из других средина и институција,
4. недостатак стратешког приступа и дугорочног планирања активности безбедности саобраћаја.

Основне смернице у подручју деловања ка унапређивању система управљања безбедношћу саобраћаја у општини Лапово, су:

1. постављање стратешког и правног оквира,
2. изградња и јачање чинилаца у систему управљања,
3. изградња и јачање управљања радом чинилаца и контроле рада чинилаца у систему управљања,
4. адекватно прикупљање и анализа података од значаја за безбедност саобраћаја, да би се омогућило управљање подацима безбедности саобраћаја,
5. изградња и јачање веза између чинилаца у систему управљања,
6. системско праћење реализованих мера и активности и анализа односа уложених средстава и остварених ефеката на унапређење безбедности саобраћаја.

Безбедни путеви

Најважнији изазови - проблеми безбедности саобраћаја који се могу јавити у вези са безбедношћу путева у општини Лапово, су:

1. неспровођење прописаних процедура и алата за унапређење безбедности пута,
2. непrepoзнавање пута као узрока саобраћајних незгода,
3. доприношење пута тежини последица саобраћајних незгода,
4. недостатак тротоара, пешачких и бициклистичких стаза и потреба за рехабилитацијом и уређењем за безбедан саобраћај истих тамо где постоје,
5. велики број објеката и комерцијалног мобилијара који угрожавају безбедност саобраћаја, нарочито пешака,
6. небезбедни путно-пругни прелази,
7. непостојање катастра саобраћајне сигнализације,
8. неустављене и неуређене „зоне школа”,
9. нарушеност заштитног појаса јавних путева,
10. нелегални прикључци на јавне путеве,
11. неквалитетно одржавање путева.

Основне смернице у подручју деловања на унапређењу безбедности путева у општини Лапово су:

1. пут не сме да буде узрок саобраћајне незгоде,
2. пут треба да спречи саобраћајну незгоду када дође до грешке учесника у саобраћају или грешке на возилу,

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

3. успостављање редовне активности праћења стања путева и улица у надлежности општине и механизма брзог реаговања у отклањању недостатака који угрожавају безбедност,
4. стално праћење стања државних путева који нису у надлежности општине, успоставити најефикасније модалитете координације са управљачем тих путева и обезбедити хитне реакције у ситуацијама угрожавања безбедности,
5. идентификовање и санирање „опасних места“ на којима се групишу саобраћајне незгоде,
6. пут треба да спречи или ублажи последице настале саобраћајне незгоде,
7. одговорно управљање општинским путевима и улицама, првенствено у домену њихове безбедности за све учеснике,
8. изградња површина која ће служити за скидање блата са трактора и пољопривредних машина пре укључења у јавни саобраћај,
9. техничко и организационо јачање зимске службе,
10. реконструкција опасних кривина и деоница на којима је повећана могућност за настанак саобраћајних незгода.

Безбедна возила

Најважнији изазови - проблеми безбедности саобраћаја који се могу јавити у вези са безбедношћу возила у општини Лапово, су:

1. недоследно спровођење прописа и процедура везаних за контролу техничке исправности возила,
2. велики број неосветљених и неозначених возила у саобраћају (теретна возила, трактори, мопеди, бицикли, радне машине),
3. мали проценат возила са довољно елемената активне и пасивне безбедности возила,
4. недовољна промоција „чистих“ и енергетски ефикасних возила,
5. неодговарајуће одржавање техничке исправности возила,
6. велики број нерегистрованих и технички неисправних трактора,
7. недовољна знања возача о значају безбедног возила, односно величини утицаја неисправног возила на настанак саобраћајне незгоде.

Основне смернице у подручју деловања ка унапређењу безбедности возила у општини Лапово су:

1. возило не сме да буде узрок саобраћајне незгоде,
2. унапређење квалитета рада техничких прегледа на територији општине,
3. промовисање важности техничке исправности возила у погледу уређаја и склопова чија неисправност најчешће утиче на настанак саобраћајних незгода,
4. контрола техничке исправности возила у погледу уређаја и склопова чија неисправност најчешће утиче на настанак саобраћајних незгода,
5. возило треба да спречи саобраћајну незгodu када дође до грешке учесника у саобраћају, грешке пута или друге опасне ситуације.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Безбедни учесници у саобраћају

Најважнији изазови - проблеми безбедности саобраћаја који се могу јавити у вези са безбедношћу учесника у саобраћају у општини Лапово су:

1. низак ниво свести о потреби безбедног понашања у саобраћају,
2. недовољан број ефикасних медијских кампања из области безбедности саобраћаја на локалном нивоу,
3. непостојање система саобраћајног образовања и васпитања у систему предшколског, основног, средњег и високог образовања,
4. непредузимање посебних мера за заштиту младих учесника у саобраћају,
5. Низак проценат пешака који прелазе коловоз на обележеном пешачком прелазу.

Основне смернице у подручју деловања ка унапређењу безбедности учесника у саобраћају у општини Лапово су:

1. едукација деце предшколског и школског узраста о правилном понашању у саобраћају са спровођењем свих нивоа такмичења у области познавања безбедности саобраћаја и практичне примене знања у реалним условима саобраћаја,
2. едукација пешака свих узраста у области безбедног учествовања у саобраћају у специфичном окружењу,
3. едукација учитеља и наставника који са децом спроводе наставу из саобраћајног васпитања и образовања,
4. едукација младих о безбедности саобраћаја и последицама у саобраћају, а нарочито едукација у ауто школама о безбедној вожњи,
5. едукација бициклиста свих узраста у вези безбедног учествовања у саобраћају и спровођење посебних акција са бициклистима школског узраста са промовисањем коришћења бициклических кацага,
6. појачана контрола од стране саобраћајне полиције и адекватно санкционисање небезбедног понашања у саобраћају,
7. едукација родитеља о правилном коришћењу заштитних система за децу,
8. спровођење кампања о безбедној вожњи усмерене ка возачима трактора и пољопривредних машина.

Деловање након саобраћајне незгоде

Најважнији изазови - проблеми безбедности саобраћаја који се могу јавити у вези са деловања након саобраћајне незгоде у општини Лапово су:

1. недостатак координираног деловања свих хитних служби након саобраћајне незгоде,
2. недовољна опремљеност хитних служби адекватном опремом,

***Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године***

3. низак ниво обучености возача и осталих грађана за пружање прве помоћи повређенима у саобраћајној незгоди.

Основне смернице у подручју деловања након саобраћајне незгоде у општини Лапово су:

1. спречавање настанака секундарних саобраћајних незгода;
2. утврђивање грешке која је узроковала саобраћајну незгоду односно допринела тежини последица и примена мера за трајно отклањање утицаја (понављања) грешке,
3. обука и сарадња службе хитне помоћи и МУП-а за ситуације које изискују хитан ескорт/спровођење медицинске екипе у случају закрчења путева;
4. квалитетне пре-судске стручне анализе незгода у циљу утврђивања узрока и њиховог елиминисања убудуће (документационе и теренске);

6. НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋА У ОПШТИНИ ЛАПОВО

Успостављање система безбедности саобраћаја захтева препознавање најважнијих носилаца активности на територији општине. Носиоци активности могу бити институције општине, али и компаније, предузетници и појединци који на било који начин могу да дају допринос унапређењу безбедности саобраћаја на територији општине Лапово.

Носиоци активности представљају најважније институције и организације на територији општине Лапово, које ће имати најважнију улогу у реализацији Стратегије безбедности саобраћаја и Акционог плана.

Најзначајнији носиоци активности задужени за унапређење безбедности саобраћаја који делују на територији општине Лапово су:

Скупштина општине Лапово

- уређује правни амбијент у коме функционише управљачки систем безбедности саобраћаја на територији општине,
- усваја стратегију безбедности саобраћаја и утврђује одговорности и обавезе извршних органа и других субјеката,
- разматра извештаје које подноси Тело за координацију послова безбедности саобраћаја општине Лапово (два пута годишње тело подноси извештаје о стању безбедности саобраћаја на територији општине, једном годишње тело подноси извештаје о реализованим активностима на основу програма рада).

Председник општине Лапово

- руководи радом Тела за координацију послова безбедности саобраћаја општине Лапово,
- обезбеђује политичку подршку за рад у области безбедности саобраћаја (пружа подршку кампањама које имају за циљ унапређење понашања свих учесника у саобраћају, научно истраживачком раду у безбедности саобраћаја, прибављању превентивно промотивних материјала у циљу подизања нивоа безбедности саобраћаја на територији општине),
- обезбеђује професионалан рад свих организационих целина које припадају општини,
- као одговорно лице управљача пута дужан је да обезбеди трајно, непрекидно и квалитетно одржавање и заштиту пута, у циљу несметаног и безбедног одвијања саобраћаја,
- као одговорно лице управљача општинских путева и улица обавља надзор над безбедношћу саобраћаја на путевима.

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима

Рад тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима уређен је Правилником о раду тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима („Сл. гласник РС“ бр. 16/2024):

- континуирано анализира стање безбедности саобраћаја, показатеље безбедности саобраћаја (индикаторе) и ставове учесника у саобраћају на подручју општине,
- именује координатора за сарадњу са Агенцијом за безбедност саобраћаја,
- припрема предлог програма и доставља надлежном органу јединице локалне самоуправе на усвајање;
- сагледава и оцењује проблеме безбедности саобраћаја, са прецизним одређивањем надлежности одговорних субјеката који делују у систему безбедности саобраћаја на подручју општине,
- подноси извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима Надлежном органу најмање два пута годишње,
- непрекидно прати и предлаже мере за унапређење безбедности саобраћаја на путевима на подручју општине,
- спроводи активности на изради и предлагању стратегије и годишњег плана безбедности саобраћаја на путевима,
- подноси годишњи извештај о реализацији програма са спроведеним мерама и активностима у периоду једне календарске године,
- обезбеђује квалитетну сарадњу и усклађује обављање послова у функцији унапређења безбедности саобраћаја на територији општине;
- надзире спровођење Стратегије безбедности саобраћаја и прати достизање дефинисаних циљева.

Саобраћајна полиција (ПС Лапово)

- учествује у реализацији кампања у безбедности саобраћаја која за циљ имају промену понашања учесника у саобраћају, као и у едукацијама ученика предшколског, основношколског и средњошколског узраста;
- врши непосредан надзор и контролу учесника у саобраћају, искључује учеснике из саобраћаја који су ухваћени у прекршају у складу са Законом,
- врши увиђаје саобраћајних незгода, прикупља податке о истима и врши обезбеђење лица места саобраћајних незгода.

Установе образовања и васпитања

- учествују у раду тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима општине Лапово,
- у сарадњи са телом координацију послова безбедности саобраћаја организују едукације и трибине за своје ученике, које за циљ имају унапређење знања, ставова и понашања деце и младих учесника у саобраћају,
- самостално спроводе мере и активности које имају за циљ унапређивање свести о значају безбедности саобраћаја, о начинима и могућностима смањивања штетних последица саобраћаја.

Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово за период 2025. до 2030. године

Здравствена установа (Дом здравља)

- спроводи ефикасан рад у збрињавању и лечењу повређених у саобраћајним незгодама,
- врше анализе крви и других телесних течности на присуство алкохола и психоактивних супстанци и обављају друге активности у складу са Законом,
- координира и сарађује са другим хитним службама (посебно саобраћајном полицијом и ватрогасним јединицама).

Прекршајни суд у Крагујевцу

- обезбеђује брже процесуирање прекршилаца Закона о безбедности саобраћаја на путевима, а посебно казнено делује према рецидивистима у чињењу најтежих прекршаја,
- у сарадњи са саобраћајном полицијом раде на квалитетнијем функционисању система репресије против починилаца саобраћајних прекршаја.

Организације, удружења и политичке странке на територији општине

- Политичке странке у оквиру својих програма могу да изложе концепте унапређивања безбедности саобраћаја на подручју општине за које ће се залагати,
- Организације (нпр. Црвени крст, Удружење лица са инвалидитетом, Удружења пензионера и други) могу учествовати у раду Тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима и спроводити конкретне мере ради унапређења безбедности саобраћаја. Црвени крст може организовати показну вежбу пружања прве помоћи, удружења пензионера организовати предавања са циљем унапређења безбедности старих лица у саобраћају и др.

Средства јавног информисања

- врше информисање грађана о стању безбедности саобраћаја на територији општине,
- врше информисање грађана у погледу безбедног учествовања у саобраћају и последицама небезбедног понашања у саобраћају,
- учествују у промени свести и понашања учесника у саобраћају и у креирању јавног мњења,
- омогућују примену превентивно-пропагандних мера према најширој популацији.

Јавност – грађани општине

- утичу на доносиоце одлука у систему безбедности саобраћаја и захтева спровођење основних активности у безбедности саобраћаја на основу стручних ставова.

7. ИЗВЕШТАВАЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА

Праћење постојећег стања представља значајан процес у безбедности саобраћаја како би се на основу њега могло дефинисати жељено стање, као и мере и активности које ће постојеће стање што више приближити жељеном.

За анализу података општини је доступна јавна база података о основним обележјима безбедности саобраћаја која се непрекидно ажурира и у надлежности је Агенције за безбедност саобраћаја. Ову Јединствену интегрисану базу података могу сви носиоци активности у општини Лапово користити јавно и под једнаким условима.

У циљу што ефикаснијег достизања циљева ове стратегије, неопходно је успоставити процес непрекидног праћења стања безбедности саобраћаја и реализације мера и активности.

Извештавање о стању безбедности саобраћаја је саставни део праћења стања и обавезна активност предвиђена Законом о безбедности саобраћаја који уређује ову област. У Чланом 14. Закона о безбедности саобраћаја на путевима предвиђено је да надлежни извршни орган јединице локалне самоуправе, општинско веће, подноси скупштини извештај о стању безбедности саобраћаја на том подручју најмање двапут годишње. Извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима састављен за првих шест месеци текуће године, подноси се скупштини на седници након 31. јула за текућу годину, односно за период од годину дана подноси се након 31. јануара наредне календарске године.

Координатор извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима доставља Агенцији након подношења скупштини јединице локалне самоуправе. Надлежни орган дужан је да, у складу са законом, извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима учини доступним јавности.

Посебно је важно омогућити редовно извештавање јавности о стању безбедности саобраћаја. У штампаним и електронским медијима објављивати најважније податке о стању безбедности саобраћају, као и мерама и активностима које се спроводе на територији општине, а односе се на унапређење безбедности саобраћаја.

У периоду од 2025. до 2030. године, односно током периода трајања Стратегије, поред праћења и извештавања потребно је вршити константно унапређење свих елемената ове Стратегије. Активности на спровођењу Стратегије треба прилагодити Акционом плану који дефинише конкретне мере, рокове и реализацију. Акциони план за спровођење ове Стратегије је њен саставни део и налази се у наставку.

*Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године*

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Закон о безбедности саобраћаја на путевима, „Службени гласник РС“, бр. 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013 – одлука УС, 55/2014, 96/2015 – др. закон, 9/2016 – одлука УС, 24/2018, 41/2018, 41/2018 – др. закон, 87/2018, 23/2019 и 128/2020 – др. Закон, 76/2023-9.
- [2] Стратегија безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2023. до 2030. године са Акционим планом за период од 2023. до 2025. године „Службени гласник РС“, бр. 84/2023.
- [3] Стратегија безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије за период од 2015. до 2020. године, „Службени гласник РС“, бр. 64/2015.
- [4] Министарство унутрашњих послова. Правилник о раду тела за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима („Сл. гласник РС“ бр. 16/2024).
- [5] United Nations. Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development. A/RES/70/1.
- [6] United Nations. Improving global road safety. Resolution adopted by the General Assembly. A/RES/74/299.
- [7] Липовац, К. (2008). Безбедност саобраћаја. ЈП Службени лист СРЈ. Београд.
- [8] Републички завод за статистику. (2023). Општине и региони у Републици Србији. ISSN 2217-7981.
- [9] Правилник о саобраћајној сигнализацији, „Службени гласник РС“, бр. 85/2017, 14/2021 и 21/2024.
- [10] Агенција за безбедност саобраћаја (2024). Интегрисана база података о основним обележјима саобраћајних незгода. <https://bazaabs.abs.gov.rs/absPortal/>
- [11] Агенција за безбедност саобраћаја, (2024). Индикатори перформанси безбедности саобраћаја у локалној самоуправи Лапово у 2023. години. https://www.abs.gov.rs/static/uploads/15266_lapovo2023ls.pdf
- [12] Закон о путевима („Службени гласник РС”, број 41/18 и 95/2018).
- [13] Кривични законик („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05 – исправка, 107/05 – исправка, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16 и 35/19).
- [14] Закон о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 65/13, 13/16, 98/16 - одлука УС, 91/2019, 91/2019 – др. закон и 112/2022 – одлука УС).
- [15] Закон о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16, 24/18 и 87/2018).

**Стратегија безбедности саобраћаја на територији општине Лапово
за период 2025. до 2030. године**

- [16] Закон о комуналној милицији („Службени гласник РС”, број 49/19).
- [17] Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16, 95/2018 и 2/2023 - одлука УС).
- [18] Закон о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС”, бр. 51/09, 78/11, 101/11, 93/12 и 7/13 - одлука УС).
- [19] Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС”, бр. 25/2019).
- [20] Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 10/2019, 27/18 – др. закон, 6/20 и 129/2021).
- [21] Влада Републике Србије (2024). Уредба о категоризацији државних путева (Службени Гласник РС 87/2023-10, 24/2024-3).
- [22] Правилник о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима („Службени гласник РС“, бр. 40/12, 102/12, 19/13, 41/13, 102/14, 41/15, 78/15, 111/15, 14/16, 108/16, 7/17–испр., 63/17, 45/18, 70/18, 95/18, 104/18, 93/19, 2/2020–испр., 64/2021, 129/2021–др. правилник, 143/2022 и 110/2022–др. правилник);
- [23] Правилник о начину непосредног регулисања саобраћаја на путевима у зони школе („Службени гласник РС“, 89/14);
- [24] Правилником о техничким средствима за успоравања саобраћаја на путу („Службени гласник РС”, број 9/14);
- [25] Кукић. и сарадници: Стратегија безбедности саобраћаја на путевима општине Лапово са Акционим планом за период од 2019. до 2024. године, АМСС-ЦМВ, Београд, 2019.
- [26] Ранковић Ж. и сарадници: Стратегија безбедности саобраћаја на путевима општине Ковин са Акционим планом за период од 2023. до 2028. године, Модел 5, Београд, 2023.
- [27] Сајт општине Лапово - <https://lapovo.ls.gov.rs/>

ОПШТИНА ЛАПОВО

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ПЕРИОД ОД 2025. ДО 2030. ГОДИНЕ

Новембар, 2024.

2029			послове безбедности саобраћаја			
2030						
Мера 3. Јачање капацитета и интегритета институција и појединаца у области безбедности саобраћаја						
Активност: САВЕТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ САОБРАЋАЈА ОДРЖАВА РЕДОВНЕ СЕДНИЦЕ И РЕАЛИЗУЈЕ АКТИВНОСТИ						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Агенција за безбедност саобраћаја	Број одржаних седница	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	1.200.000,00 (200.000,00 годишње)	1.4.7
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 4. Унапређење финансирања безбедности саобраћаја						
Активност: ПРИПРЕМА ГОДИШЊИХ ПРОГРАМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА И КОНКУРИСАЊЕ НА ЈАВНЕ ПОЗИВЕ						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Агенција за безбедност саобраћаја, Општинско веће	Одобрени годишњи програми безбедности саобраћаја, Добијена	Спроводи се у оквиру постојећих капацитета	/	1.3.1
2026						
2027						
2028						

2029			средства по јавном позиву.			
2030						
Мера 5. Унапређење стратешког оквира безбедности саобраћаја						
Активност: ИЗВЕШТАВАЊЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА – ДВА ПУТА ГОДИШЊЕ						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Скупштина општине, Агенција за безбедност саобраћаја	Број усвојених извештаја о стању безбедности саобраћаја	Финансирање по Јавном позиву АБС-а	3.000.000,00 (250.000,00 по Извештају, 500.000,00 годишње)	На основу ЗОБС-а (члан 14. став 2)
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						

СТУБ 1.	Укупан буџет	5.300.000,00 дин
----------------	---------------------	-------------------------

2030						
Мера 3. Унапређење безбедности саобраћаја на локацијама повећане угрожености по рањиве учеснике у саобраћају на општинским путевима и улицама						
Активност: АНАЛИЗА РИЗИКА И ИНДЕТИФИКАЦИЈА ЛОКАЦИЈА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ СТРАДАЊА РАЊИВИХ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Субјекти безбедности саобраћаја на локалном нивоу	Спроведени пројекат	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	750.000,00	2.5.5
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 4. Унапређење безбедности саобраћаја на локацијама повећане угрожености по рањиве учеснике у саобраћају на општинским путевима и улицама						
Активност: ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА МЕРА ИЗ ПРОЈЕКТА АНАЛИЗЕ РИЗИКА И ИНДЕТИФИКАЦИЈА ЛОКАЦИЈА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ СТРАДАЊА РАЊИВИХ УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за	Субјекти безбедности саобраћаја на локалном нивоу	Спроведене мере	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	1.500.000,00	2.5.8
2026						
2027						

2028	безбедност саобраћаја					
2029						
2030						
Мера 5. Унапређење безбедности саобраћаја на прелазима пута преко пруге						
Активност: АНАЛИЗА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПРЕЛАЗИМА ПУТА ПРЕКО ПРУГЕ						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Агенција за безбедност саобраћаја, Железнице Србије	Сprovedен пројекат	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	750.000,00	2.6.1
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 6. Унапређење планирања, пројектовања, изградње и одржавања путева						
Активност: СПРОВОЂЕЊЕ МАПИРАЊА РИЗИКА, ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ И РАНГИРАЊЕ ОПАСНИХ МЕСТА ЗА ОПШТИНСКЕ ПУТЕВЕ И УЛИЦЕ						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за	Субјекти безбедности	Сprovedени пројекат	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	850.000,00	2.1.15
2026						

Мера 2. Унапређење система одржавања возила, надоградње безбедносних система комерцијалних возила и трактора и контроле техничке исправности возила						
Активност: БЕСПЛАТНИ ТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕДИ ЗА ТРАКТОРЕ И КОМЕРЦИЈАЛНА ВОЗИЛА						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Субјекти безбедности саобраћаја на локалном нивоу,	Број обављених техничких прегледа	Привредни субјекти на територији општине	500.000,00	/
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 3. Унапређење система одржавања возила, надоградње безбедносних система комерцијалних возила и трактора и контроле техничке исправности возила						
Активност: УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСТОЈЕЋЕГ СИСТЕМА ТЕХНИЧКОГ ПРЕГЛЕДА ВОЗИЛА						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Субјекти безбедности саобраћаја на локалном нивоу, Технички прегледи на	Обновљена опрема на техничким прегледима	Привредни субјекти на територији општине	1.000.000,00	3.2.6
2026						
2027						
2028						
2029						

2030		територији општине				
СТУБ 3.		Укупан буџет			2.500.000,00 дин	
Стуб 4. БЕЗБЕДНИ УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ						
Мера 1: Унапређење система саобраћајног образовања и васпитања						
Активност: ЕДУКАЦИЈА ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Предшколска установа, Агенција за безбедност саобраћаја	Број реализованих едукација	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	750.000,00 (125.000,00 годишње)	4.1.4
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 2: Унапређење система саобраћајног образовања и васпитања						
Активност: ЕДУКАЦИЈА УЧЕНИКА ОСНОВНОШКОЛСКОГ УЗРАСТА						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025		Основна школа,				4.1.8

2026	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Агенција за безбедност саобраћаја	Број реализованих едукација	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	750.000,00 (125.000,00 годишње)	
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 3: Унапређење система саобраћајног образовања и васпитања						
Активност: ЕДУКАЦИЈА УЧЕНИКА СРЕДЊОШКОЛСКОГ УЗРАСТА						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Средња школа, Субјекти безбедности саобраћаја на локалном нивоу	Број реализованих едукација	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	750.000,00 (125.000,00 годишње)	4.1.12
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 4: Унапређење система саобраћајног образовања и васпитања						
Активност: СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ УЧИТЕЉА, НАСТАВНИКА И РОДИТЕЉА						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025		Основна школа,				4.1.7

2026	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Субјекти безбедности саобраћаја на локалном нивоу	Број реализованих едукација	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	250.000,00 (125.000,00 годишње)	
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 5: Унапређење система саобраћајног образовања и васпитања						
Активност: СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ НАСТАВНИКА И ПРОФЕСОРА						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Средња школа, Субјекти безбедности саобраћаја на локалном нивоу	Број реализованих едукација	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	200.000,00 (100.000,00 годишње)	4.1.11
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 6: Унапређење система принуде						
Активност: УНАПРЕЂЕЊЕ ТЕХНИЧКЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ САОБРАЋАЈНЕ ПОЛИЦИЈЕ						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025					3.000.000,00	4.3.7

2026	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	МУП, Агенција за безбедност саобраћаја	Вредност добијене опреме	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	(500.000,00 годишње)	
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 7: Унапређење и интензивирање превентивно пропагандног деловања						
Активност: РЕАЛИЗАЦИЈА КАМПАЊЕ НА УНАПРЕЂЕЊУ ЗНАЊА, СТАВОВА И ПОНАШАЊА МЛАДИХ ЗА БЕЗБЕДНО УЧЕШЋЕ У САОБРАЋАЈУ						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Субјекти безбедности саобраћаја на локалном нивоу, Средња школа.	Број реализованих кампања (број учесника у кампањи)	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	1.200.000,00 (200.000,00 годишње)	4.2.25
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 8: Унапређење и интензивирање превентивно пропагандног деловања						
Активност: РЕАЛИЗАЦИЈА КАМПАЊЕ НА УНАПРЕЂЕЊУ ЗНАЊА, СТАВОВА И ПОНАШАЊА СТАРИХ ЛИЦА						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом

2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Субјекти безбедности саобраћаја на локалном нивоу, Удружење пензионера	Број реализованих кампања (број учесника у кампањи)	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	1.200.000,00 (200.000,00 годишње)	4.2.24
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 9: Унапређење и интензивирање превентивно пропагандног деловања						
Активност: РЕАЛИЗАЦИЈА КАМПАЊЕ НА УНАПРЕЂЕЊУ ЗНАЊА, СТАВОВА И ПОНАШАЊА ВОЗАЧА ТРАКТОРА						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Субјекти безбедности саобраћаја на локалном нивоу	Број реализованих кампања (број учесника у кампањи)	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	1.200.000,00 (200.000,00 годишње)	4.2.19
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 10: Унапређење и интензивирање превентивно пропагандног деловања						
Активност: РЕАЛИЗАЦИЈА КАМПАЊЕ НА УНАПРЕЂЕЊУ ЗНАЊА, СТАВОВА И ПОНАШАЊА У ПОГЛЕДУ БЕЗБЕДНОГ ПРЕВОЖЕЊА ДЕЦЕ У ПУТНИЧКИМ АУТОМОБИЛИМА						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним

СТУБ 4.	Укупан буџет	13.900.000,00 дин
---------	--------------	-------------------

Стуб 5. АКТИВНОСТИ НАКОН САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ						
Мера 1. Опремање хитних служби опремом за брзо и квалитетно деловање након саобраћајне незгоде						
Активност: ОПРЕМАЊЕ ВАТРОГАСНО СПАСИЛАЧКИХ ЈЕДИНИЦА						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Агенција за безбедност саобраћаја	Купљена опрема	Фининасирање по Јавном позиву АБС-а	1.000.000,00	5.7.2
2026						
2027						
2028						
2029						
2030						
Мера 2. Опремање хитних служби опремом за брзо и квалитетно деловање након саобраћајне незгоде						
Активност: ОПРЕМАЊЕ СЛУЖБЕ ХИТНЕ ПОМОЋИ						
Период за реализацију	Носилац активности	Сарадња	Индикатори успешности	Извор финансирања	Износ	Веза са Националним акционим планом
2025			Купљена опрема		500.000,00	5.7.4

2026	Локална самоуправа – Савет за безбедност саобраћаја	Агенција за безбедност саобраћаја		Финансирање по Јавном позиву АБС-а		
2027						
2028						
2029						
2030						

СТУБ 5.	Укупан буџет	1.500.000,00 дин
----------------	---------------------	-------------------------

Табела - Укупно планирана средства по стубовима

Укупно планирана средства по стубовима	
СТУБ 1 - СИСТЕМ УПРАВЉАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА	5.300.000,00
СТУБ 2 – БЕЗБЕДНИ ПУТЕВИ	5.600.000,00
СТУБ 3 - БЕЗБЕДНА ВОЗИЛА	2.500.000,00
СТУБ 4 - БЕЗБЕДНИ УЧЕСНИЦИ У САОБРАЋАЈУ	13.900.000,00
СТУБ 5 - АКТИВНОСТИ НАКОН САОБРАЋАЈНЕ НЕЗГОДЕ	1.500.000,00
УКУПНО	28.800.000,00